

**BOSNA I HERCEGOVINA
AGENCIJA ZA STATISTIKU BIH**

**STATISTIČKI PROGRAM BOSNE I HERCEGOVINE
ZA PERIOD 2009 - 2012**

Sarajevo, 2008

SADRŽAJ

I STRUKTURA STATISTIČKOG SISTEMA U BOSNI I HERCEGOVINI.....	5
Opšti cilj statistike BiH	7
Zakon o statistici BiH.....	8
Nadležne institucije za statistiku u BiH	9
Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine	9
Vijeće za statistiku Bosne i Hercegovine	10
II DRUGI OSNOVI ZNAČAJNI ZA RAD AGENCIJE.....	11
Principi zvanične statistike: osnovni principi i Kodeks evropske prakse i njihovo implementiranje u statistici BiH.....	13
III STATISTIČKI PROGRAM BIH	15
ZA PERIOD 2009-2012.....	15
1. UVOD	17
2. STRATEŠKE SMJERNICE STATISTIKE BIH.....	19
3. PRIORITETNI ZADACI 2009 – 2012	21
4. PROGRAM PO TEMAMA	27
1.01. Stanovništvo	27
1.01.01. Demografija, popis i projekcije	27
1.01.02. Statistika migracija i azila	30
1.02. Tržište rada	31
1.02.01. Zaposlenost i nezaposlenost	31
1.02.02. Zarade i troškovi rada	33
1.02.04. Anketa o korištenju vremena (TUS- Time Use Survey)	34
1.03. Statistika obrazovanja	35
1.04. Statistika kulture i umjetnosti	35
1.05. Zdravlje i sigurnost	36
1.06. Raspodjela dohotka i uslovi života	37
1.06.01. Anketa o potrošnji domaćinstava 2010	37
1.07. Statistika socijalne zaštite	38
1. 12. Druge oblasti demografije i socijalnih statistika	40
1. 12.02. Statistika spolova (gender statistika)	40
2.01. Godišnji ekonomski računi	41
2.02. Kvartalni računi	42
2.06. Cijene	43
2.06.01. Indeksi potrošačkih cijena i Harmonizovani indeksi potrošačkih cijena	43
2.06.02. - Prostorno poređenje cijena (PPP)	44
2.06.03. - Indeks cijena proizvođača (PPI)	45
2.07. - Vanjska trgovina	46
3. - Poslovne statistike	48
3.01. - Godišnje poslovne statistike; strukturne poslovne statistike (SPS)	48

3.01.03. - Godišnje (PRODCOM) istraživanje industrijske proizvodnje.....	51
3.01.04. - Godišnji izvještaj o investicijama u stalna sredstva pravnih osoba	53
3.02. - Kratkoročne poslovne statistike	54
3.03. - Energetska statistika.....	60
3.04. - Transport	61
3.04.01. - Informacijski sistem transporta	61
3.04.02. - Cestovni prijevoz putnika	62
3.04.03. - Cestovni prijevoz robe	62
3.04.04. - Prijevoz robe i putnika željeznicom	63
3.04.06. - Statistika zračnog saobraćaja	64
3.04.08. - Transportna sigurnost	65
3.05.01. - Statistika turizma	66
3.06. - Statistički poslovni registar (SPR).....	67
4. - Statistika poljoprivrede, šumarstva i ribarstva	68
4.01. - Poljoprivredna proizvodnja.....	68
4.01.01. - Statistika usjeva	68
4.01.03. - Stočarstvo i meso.....	69
4.02. - Poljoprivredne strukture.....	70
4.04. - Poljoprivredni računi i cijene	71
4.05.01. - Statistika šumarstva.....	72
4.06. - Statistika ribarstva.....	73
5.07.01. - Statistike informacijskih i komunikacionih tehnologija	75
6.01. - Statistička koordinacija i klasifikacije	78
6.01.02. – Klasifikacije	78
6.01.03. - Klasifikacije za statistiku vanjske trgovine	83
6.01.05. - Uspostavljanje klasifikacijskog servera	83
6.02. - Obuke	84
6.03. - IT podrška, standardi i alati za statističku proizvodnju	84
6.05. - Definisanje meta podataka i razvoj metabaze.....	85
6.06. - Informisanost i diseminacija	86
6.09. - Međunarodna saradnja	88
6. 10. - Istraživački i metodološki rad.....	90
6. 11. - Sigurnost podataka i statistička pouzdanost	91
7. - Administrativna podrška	93
7.01. - Upravljanje IT infrastrukture	93
7.02. - Ljudski resursi	94
7.03. - Upravljanje finansijskim sredstvima	94
8.04. - Opšta pravna podrška	95
Anex I	97
Osnovni principi zvanične statistike	97
Kodeks evropske statistike	99
Osnovni kriteriji koje je potrebno ispunjavati za status ovlaštenog proizvođača statistike na nivou BiH i entiteta	107

I

STRUKTURA STATISTIČKOG SISTEMA U BOSNI I HERCEGOVINI

Opšti cilj statistike BiH

Statistika BiH ima za cilj što objektivnije prikazati stvarno stanje, distribuirati podatke korisnicima na neutralan i nepristrasan način, usredotočiti se na pojave koje su bitne za organe koji donose odluke i ispoštovati pravo građana na pristup javnim informacijama, uzimajući u obzir odnos koji postoji između troškova i opterećenja, s jedne strane, i prednosti s druge strane.

Među značajnim korisnicima statistike BiH su i međunarodni korisnici, prije svega Ekomska komisija za Evropu Ujedinjenih naroda (UN/ECE) i Komisija Evropske unije (EU), odnosno njen direktorat za statistiku, Eurostat. Institucije u BiH, nadležne za statističke poslove Bosne i Hercegovine su već nekoliko godina prije potpisivanja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju Bosne i Hercegovine s Evropskom Unijom, otpočele s harmonizacijom i primjenom međunarodnih statističkih standarda, preporuka i prakse s ciljem međunarodne uporedivosti podataka. Nakon potpisivanja ovog sporazuma u junu 2008. godine, obim zadataka koji stoje pred statistikom BiH, definisan u Kompendiju statističkih zahtjeva EU, u narednim godinama eksponencijalno će rasti. Primjena može biti samo postepena, po utvrđenim prioritetnim područjima, kroz više narednih statističkih programa, povećanim resursima za statistiku u BiH i uz veoma značajnu tehničku i finansijsku pomoć međunarodnih statističkih institucija i vlada članica EU. Međutim, za što brži i održivi razvoj statistike potrebna je i veća podrška institucija i vlada u BiH u pogledu primjene propisanih statističkih, računovodstvenih i drugih međunarodnih standarda u javnoj administraciji na svim nivoima i u preuzimanju najboljih praksi u prikupljanju statističkih podataka, u najvećoj mogućoj mjeri iz postojećih (harmonizovanih) administrativnih izvora. U BiH je veliko bogatstvo administrativnih evidencija, baza i administrativnih registara, koji nisu harmonizovani i organizovani u baze (nejedinstveni sistemi identifikatora, različiti propisi i standardi u entitetama i između entiteta, uključujući i računovodstvene), ili statistici nisu dati na raspolaganje sa svim potrebnim detaljima za statističke namjene, u skladu sa zakonom o statistici BiH i međunarodnim načelima zvanične statistike.

U BiH, suprotno praksi u drugim manjim zemljama, implementiranje svih novih zahtjeva po sadašnjem načinu temelji se na prikupljanju podataka skoro isključivo na statističkim istraživanjima, uz samo nekoliko izuzetaka. Ovakav način prikupljanja statističkih podataka vrlo brzo neće biti više održiv, ni troškovno efikasan, za davatelje podataka, posebno poslovne jedinice. Potrebno je što prije osigurati upotrebu podataka sakupljenih primarno za administrativne namjene, odnosno koristiti podatke statističkih istraživanja u slučajevima kada nema administrativnih izvora na raspolaganju, ili njihova kvaliteta ne odgovara zahtjevima statistike u pogledu koncepta, definicije i kriterija kvalitete. Administrativni izvori mogli bi, kao i u primjeru nekih malih zemalja, za određena područja statistike, postati isključiv izvor statističkih podataka, po potrebi i na individualnom nivou, isključivo za statističke namjene (carinske deklaracije, finansijski izvještaji, evidencije zdravstevnog, penzionog i invalidskog osiguranja, sklapanju radnog ugovora, porezne evidencije/porez na dodanu vrijednost i individualne porezne deklaracije na dohodak). Strateško opredjeljenje (sada) do načina prikupljanja statističkih podataka u BiH u buduće je i opredjeljenje pravca i dinamike razvoja statističke infrastrukture i statistike u BiH uopšte i kvaliteti statističkih

podataka (posebno statistike nacionalnih računa i strukturnih statistika) za praćenje procesa reformi i za odlučivanje o potrebnim mjerama ekonomske, socijalne, novčane i drugih politika. Brži i održivi razvoj statistike BiH i ispunjavanje statističkih zahtjeva EU, uslovljen je velikim dijelom i opštim razvojem i drugih institucijama u BiH, odnosno konkretnim mjerama nadležnih vlada u BiH u pogledu organizacionih i/ili zakonskih, i drugih mjera za brži razvoj administrativnih okruženja u BiH. Još uvijek nema jasnog opredjeljenja vlada oko vrlo značajnih pitanja, koja bi mogla utjecati ne samo na izvođenje aktivnosti u naredne četiri godine, nego i na značajno mijenjanje utvđenih prioriteta i projekata (pripreme zakona i pripreme za izvođenje popisa stanovništva, domaćinstava i stanova; popisa poljoprivrede; uspostavljanje odgovarajućih administrativnih registara za uspostavu i razvoj osnovnih statističkih registara (poslovnog, stanovništva, stanova); pripreme i izvođenje anketa o troškovima rada i o strukturi zarade).

Ulogu nekih institucija na nivou BiH, kao značajnog izvora administrativnih podataka, odnosno kao proizvođača zvanične statistike, trebalo bi definisati u narednim godinama u oblasti različitih statistika (npr. proračun državnih institucija, statistika kriminaliteta, obrazovanja, zdravlja, okoliša, energije, poljoprivrede, registra poljoprivrednih domaćinstava, registar stanovništva, registar stanova i drugi).

Na kraju, primjenu statističkih principa, standarda, metodologija i ostalih zahtjeva i planiranih mjera za poboljšanje stanja od strane statističkih i drugih relevantnih institucija u BiH prate i nadgledaju međunarodne institucije.

Zakon o statistici BiH

Pravni okvir za organizaciju statističkih podataka, za sve aktivnosti potrebne za pripremu, prikupljanje, pohranjivanje, obradu, kompilaciju, analizu i distribuciju statističkih podataka za Bosnu i Hercegovinu je Zakon o statistici Bosne i Hercegovine (Službeni gl. BiH, br. 42/2004, 46/2004).¹

U skladu sa Zakonom o statistici BiH (Službeni gl. BiH, br. 42/2004, 46/2004), statistički podaci Bosne i Hercegovine su podaci, koji su dobiveni iz date oblasti statističkih jedinica i obradeni, odnosno distribuirani u okviru realizacije Programa, ili drugi statistički podaci potrebni za Bosnu i Hercegovinu, odnosno bilo koji statistički podaci koje prikupe državna tijela, a odobri Agencija. U tom smislu statistički podaci Bosne i Hercegovine ne uključuju statističke podatke koje entiteti Bosne i Hercegovine distribuiraju, odnosno objavljaju za svoje potrebe (entiteska statistika).

---

¹ Pravni okvir statistike BiH obuhvata i tekući (važeći) statistički program BiH, Plan rada Agencije, Sporazum o primjeni jedinstvenih statičkih standarda u izradi statističkih podataka BIH, Zakon o zaštiti osobnih podataka BiH (Službeni gl. BiH br. 32/01).

Zakon o statistici Bosne i Hercegovine obavezuje da se u izvođenju statističkih aktivnosti, na koje se odnosi zakon o statistici, primjenjuju slijedeći principi zvanične statistike: pouzdanost, objektivnost, relevantnost, važnost, statistička povjerljivost i transparentnost.

Svi principi zvanične statistike, uključujući principe EU navedeni su i u Programu iz razloga blagovremene informisanosti o njihovoj važnosti i obaveze njihove postepene implementacije. Neki od njih su preuzeti i u viziji statističkih institucija u Bosni i Hercegovini.

Nadležne institucije za statistiku u BiH

Za organizaciju, izradu i distribuciju statističkih podataka Bosne i Hercegovine su nadležne tri statističke institucije: Agencija za statistiku BiH na nivou BiH i za potrebe Distrikta Brčko, i entititski zavodi za statistiku na nivou entiteta².

Saradnja entitetskih statističkih zavoda je opšte pravilo, koje se odražava i u broju aktivnosti u Statističkom programu BiH za period 2009-2012. u kojim je navedena i njihova saradnja u izvođenju.

Monetarne, platno-bilansne i finansijske statistike, su u nadležnosti Centralne Banke BiH. Aktivnosti Centralne banke BiH, kao proizvođača navedenih statistika, regulisane su Zakonom o Centralnoj Banci i date su u Aneksu 1 ovog programa.

Odnosi između entitetskih zavoda i Agencije određeni su Zakonom o statistici Bosne i Hercegovine i Sporazumom o primjeni jedinstvenih statičkih standarda u izradi statističkih podataka BIH (2005), (u daljem tekstu Sporazum) i entitetskim zakonima o statistici.

Odnosi između Agencije i Centralne Banke Bosne i Hercegovine su regulisani Memorandumom o razumijevanju između Agencije i Centralne Banke Bosne i Hercegovine.

Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Agencija je nadležna za obradu, distribuciju i utvrđivanje statističkih podataka Bosne i Hercegovine. Agencija utvrđuje i statističke standarde za realizaciju Programa, u skladu s međunarodnim standardima kao i standarde koji se primjenjuju u statističkim aktivnostima državnih tijela, na svim nivoima teritorijalne i administrativne organizacije Bosne i Hercegovine. Agencija za statistiku BiH prikuplja, obrađuje i distribuira statističke podatke u skladu sa međunarodno prihvaćenim standardima, na osnovu podataka koje dostave entitetski zavodi, odnosno podataka koje neposredno prikupi. Nadležna je i za međunarodno zastupanje i saradnju sa organizacijama i ostalim tijelima i izvršava međunarodne obaveze Bosne i

---

² Nadležnosti entitetskih statističkih zavoda su regulisane Zakonom o statistici Republike Srpske i Zakonom o statistici F BiH.

Hercegovine u oblasti statistike. Njena nadležnost je i izvođenje kontrole svih aktivnosti potrebnih za pripremu, prikupljanje, pohranjivanje, obradu, kompilaciju, analizu i distribuciju statističkih podataka za Bosnu i Hercegovinu.

Koordinira implementaciju (izvođenje) statističkih aktivnosti, planiranih Statističkim programom BiH i godišnjim planovima rada BiH.

Agencija je nadležna za sve statističke aktivnosti Distrikta Brčko.

Agencija je stručno nezavisna institucija. Za svoj rad odgovorna je Vijeću Ministara Bosne i Hercegovine. Međutim, prema EU Kodeksu statističke prakse potrebno je jačanje institucionalne nezavisnosti Agencije, u skladu sa relevantnim principima (1-3) iz institucionalnog okruženja.

Vijeće za statistiku Bosne i Hecegovine

Kao stručno savjetodavno tijelo daje mišljenje i preporuke Direktoru Agencije, Vijeću ministara po pitanju pripreme i implementacije statističkog programa BiH i programe rada Agencije, funkcionisanju i dalnjem razvoju statistike Bosne i Hercegovine, potrebnim sredstvima za realizaciju planiranih aktivnosti i dr. U skladu sa Zakonom o statistici BiH od 11 članova Vijeća 5 članova predstavlja korisnike i stručnu javnost. To su: predstavnik Centralne banke BiH i Ministarstva finansija i trezora BiH i tri člana iz reda davatelja i korisnika podataka koji su priznati radnici u oblasti statistike, ekonomskih nauka, odnosno biznisa, koje imenuje Vijeće ministara. Statističko vijeće donosi poslovnik o radu i sastaje se najmanje dva puta godišnje.

II

DRUGI OSNOVI ZNAČAJNI ZA RAD AGENCIJE

Posebno su značajni dokumenti međunarodnih statističkih institucija (UN/ECE, IMF, OECD) i Komisije EU (Eurostat), iz kojih proizlazi veći dio međunarodnih zahtjeva u obliku infrastrukturnih zadataka (priprema nove legislative ili amandmani postojeće), izrada strategija za implementaciju principa, najboljih praksi, metodologija i standarda. Ove zahtjeve, je potrebno u najvećoj mjeri uvažavati u pripremama nacrta i implementaciji statističkih programa i planova zbog nadgledanja njihove primjene od strane navedenih institucija. To su :

- Osnovna načela zvanične statistike (UN/ECE, 1992)³;
- Kodeks ponašanja evropske statistike (EU/KOM, 2005/217)⁴ ;
- Kompendium statističkih zahtjeva (više stotina regulativa, direktiva i preporuka);
- Drugi (IMF-ovi specijalni i generalni diseminacijski standardi za statističke podatke SDDS, GDDS).

Principi zvanične statistike: osnovni principi i Kodeks evropske prakse i njihovo implementiranje u statistici BiH

Zakon o statistici Bosne i Hercegovine u izvođenju statističkih aktivnosti, na koje se odnosi Zakon o statistici, obavezuje na primjenu narednih principa zvanične statistike: pouzdanost, objektivnost, relevantnost, važnost, statistička povjerljivosti i transparentnost. Međutim, statističke aktivnosti trebaju se temeljiti i na ostalim važećim međunarodnim principima. Uvođenje i ostalih principa, primjena i nadgledanje primjene svih principa su među prioritetnim zadacima ovog programa.

U skladu sa osnovnim principima i Kodeksu evropske statistike Program, pored cilja poboljšanja implemtacije Zakona o statistici BiH, uključuje i druge bitne ciljeve kao što su jača koordinacija Agencije u svim fazama statističkih procesa, relevantniji institucionalni okvir statistike BiH i osiguranje potrebnih resursa neophodnih za rad iz proračuna BiH.

Među najvažnijim principima su nepristrasnost, stručna nezavisnost, transparentnost, efikasnost i statistička povjerljivost. U skladu sa tim principom i koordinacionom kompetencijom Agencije, Agencija treba da osigura da i drugi proizvođači statistike, na svim nivoima, ispunjavaju zahtjeve povezane s osnovnim principima. Agencija će zajedno s predstavnicima entitetskih zavoda za statistiku i nekih drugih institucija nadgledati ispunjavanje 5 osnovnih kriterija, koji trebaju biti ispunjeni za status ovlaštenih proizvođača. Ovi kriteriji su navedeni na kraju principa (pod II. 3.).

Ovi dokumenti su značajni za proizvođače zvanične statistike, koji ih trebaju implementirati, za vlade koje trebaju poštivati u pogledu relevantnosti nadležnosti, resursa i korisnike u pogledu boljeg opsluživanja podacima.

---

³ Vidi Anex I programa

⁴ Vidi Anex I programa

III

**STATISTIČKI PROGRAM BIH
ZA PERIOD 2009-2012**

1. UVOD

Priprema četverogodišnjeg statističkog programa i godišnjih planova rada je osnovni zadatak Agencije i sredstvo za: koordinaciju statističkih institucija i ostalih proizvodača statistike, za razvoj statistike u BiH, za izgradnju i osiguranje potrebnih resursa statističke infrastrukture i za harmonizaciju statističkih standarda, metodologija s međunarodnima (Ekonomski komisija za Evropu UN i Eurostat).

Statistički program sadrži elemente utvrđene zakonom: koordinaciju, usaglašavanje, planiranje, sakupljanje, izradu i distribuciju statističkih podataka Bosne i Hercegovine. Uz dodane elemente kao što su misija, vizija, vrijednosti, prioritetni zadaci, glavni ciljevi i dr., ovaj dokumenat je i strateški. Nacrt programa priprema Agencija nakon konsultacija s entitetskim zavodima, te isti dostavlja Vijeću za statistiku na mišljenje. Usvaja ga Vijeće ministara. Program je detaljnije razrađen sa planovima rada. Svake godine Agencija uz konsultacije s entitetskim zavodima priprema nacrt plana rada Programa za proračunsku godinu.

Statistički program Bosne i Hercegovine za period 2009-2012 je drugi statistički program Bosne i Hercegovine. Prvi program je bio propisan za period 2005-2008. U tom vremenu usvojen je određen broj novih međunarodnih statističkih metodologija, standarda, najboljih praksi, EU regulativa i preporuka, ukjučujući i EU Kodeks prakse. Na temelju navedenih međunarodnih zahtjeva, potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji s EU i drugih dokumenata, veliki dio Statističkog programa Bosne i Hercegovine za 2009-2012 obuhvata nove infrastrukturne i druge zadatke.

Aktivnosti u Statističkom program BiH za 2009-2012 su definisane kao rezultati (outputs) koji su relevantna informacija za različite grupe korisnika zajedno, informacijama o periodici, nivou diseminacije kao i drugim relevantnim informacijama (pravovremenost, tačnost), a koje će biti uključene u narednim programima kao redovna aktivnost. Naime, veliki broj aktivnosti u ovom programu biti će izvedene prvi put u BiH po međunarodnim i EU standardima i metodologijama i finansirane iz programa pomoći, po važećim procedurama i rokovima, neke i kao pilot.

2. STRATEŠKE SMJERNICE STATISTIKE BIH

Misija:

Misija nadležnih institucija za statistiku u BiH je učinkovita proizvodnja i diseminacija kvalitetnih i blagovremenih podataka, koji zadovoljavaju potrebe korisnika o stanju i promjenama u ekonomiji, demografiji, socijalnoj sferi, te u području okoliša i prirodnih resursa. Ovi podaci su usporedivi u vremenu i u međunarodnim relacijama.

Vizija:

- Usaglašenost s međunarodnim, a prije svega EU standardima i propisima;
- Korisnička orientacija;
- Moderniji pristup u prikupljanju podataka, obradi, i diseminaciji podataka;
- Poboljšanje kvalitete statističkih informacija;
- Implementacija novih informacijskih i komunikacijskih tehnologija i inovacija;
- Primjena iste statističke legislative, principa zvanične statistike i EU Kodeksa praksi; od strane svih proizvođača statistike;
- Sposobno i motivisano osoblje;
- Unapređenje radnih uslova.

Vrijednosti:

- Nezavisnost profesije;
- Poštivanje privatnosti;
- Saradnja i povjerenje između nadležnih statističkih institucija, davatelja podataka i korisnika statističkih podataka;
- Povećanje efikasnosti i timski rad;
- Proizvodnja korisnički orijentisanih statističkih podataka;
- Visoka kvaliteta statističkih usluga i proizvoda;
- Poštivanje znanja i iskustva.

3. PRIORITETNI ZADACI 2009 – 2012

Strateški prioriteti zvanične statistike Bosne i Hercegovine za period 2009 – 2012, određeni su kako obavezama i prioritetima Bosne i Hercegovine u procesu evroatlanskih integracija, razvojnim projektima, strateškim ciljevima i politikama Bosne i Hercegovine, tako i želji i obavezi zvanične statistike BiH da se prepozna i bude institucionalno priznata od strane političke i poslovne zajednice te društva kao cijeline kao nepristrasan, profesionalan i pouzdan proizvođač visokokvalitetnih međunarodno uporedivih informacija u skladu sa EU i međunarodnim standardima i regulativama. Prioriteti su podijeljeni na opšte i sektorske i obuhvataju niz akcija koje je potrebno poduzeti i ciljeva koje je potrebno postići.

3. 1. OPŠTI PRIORITETI:

3.1.1 Izgradnja pravnog temelja s aspekta izgradnje funkcionalnog statističkog sistema u skladu sa nacionalnim i međunarodnim potrebama i zahtjevima EU

3. 1. 1. Usaglašavanje zakonskih propisa u oblasti statistike s *acquis-om*, UN fundamentalnim principima i Kodeksu evropske statistike (EU Code of Practice) s ciljem bolje funkcionalnosti, operativnosti statističkog sistema i postizanja:

- Potpune profesionalne nezavisnosti zvanične statistike, jačanje institucionalne nezavisnosti i koordinacione uloge Agencije u skladu sa međunarodnom praksom i standardima
- Uvođenje u primjenu Kodeksa evropske statistike (EU Code of Practice)
- Uključivanje drugih zvaničnih proizvođača statistike u sistem
- Unapređenja zakonske regulative po pitanju zaštite povjerljivosti i diseminacije mikro podataka te uklanjanja barijera u razmjeni podataka unutar statističkog sistema i podataka iz administrativnih izvora
- Kvalitatitvno poboljšanje sastava i funkcionalnosti Vijeća statistike i osnivanje drugih tijela u skladu sa pozitivnom praksom kao što su radne grupe za realizaciju specifičnih zadataka i druga tijela (npr. Metodološko vijeće sastavljeno od predstavnika tri statističke institucije i predstavnika naučno-istraživačkih institucija BiH)

3.1.1.2 Donošenje odluke i potrebne legislative za Popis stanovništva, domaćinstava i stanova u Bosni i Hercegovini od strane nadležnih organa, te donošenje potrebne legislative za Popis poljoprivrede u Bosni i Hercegovini u skladu s realnim potrebama kao i zahtjevima koji se temelje na Principima, prioritetima i uslovima sadržanim u evropskom partnerstvu s BiH i obavezama iz SSP u nadležnosti Agencije za statistiku BiH - Odluka Vijeća Evrope: kratkoročni prioriteti: EP3. KP. 103-106 i srednjoročni prioriteti: EP3. SP. 149 i 150

3.1.2 Sistem službene statistike usklađen s međunarodnim standardima i nacionalnim potrebama

3.1.2.1 Nastavak aktivnosti na dalnjem razvoju statističkog sistema i otklanjanju trenutnih slabosti i barijera u njegovom funkcionisanju:

- Daljnja harmonizacija sistema zvanične statistike s evropskim statističkim sistemom i usklađivanje nacionalnih statističkih standarda s međunarodnim i njihova jedinstvena primjena na cijeloj teritoriji BiH
- Osigurati održivost sistema kroz osiguranje ljudskih i materijalnih resursa
- Osigurati kontinuitet u izgradnji kapaciteta kroz sistem obuke i primjenu savremenih informatičkih rješenja
- Izvršiti racionalizaciju rada i razvijati sistem upravljanja kvalitetom u svim segmentima djelovanja zvanične statistike
- Osigurati neometan protok podataka unutar statističkog sistema te podataka iz administrativnih izvora, uključujući i micro podatke koji podliježu povjerljivosti
- Smanjivanje opterećenosti davatelja podataka kroz korištenje i razvijanje administrativnih baza podataka i administrativnih registara u skladu sa pozitivnom praksom u svijetu
- Korisnički orijentisana statistika kroz aktivnu ulogu korisnika; pripremiti i provesti Anketu o zadovoljenju korisnika
- Unaprijeđenje kvalitete zvanične statistike; sistemski monitoring kvalitete statističkih istraživanja
- Postupan prelazak na finansiranje statističkih aktivnosti iz proračuna statističkih institucija u BiH i nesmetano provođenje infrastrukturnih anketnih istraživanja u skladu s evropskim standardima i praksi. U budućnosti ove aktivnosti ne mogu biti više finansirane isključivo iz donacija
- Razviti mehanizme koji osiguravaju punu statističku povjerljivost; obuka osoblja; razvoj metodologije i uvođenje u praksu softvera za statističku zaštitu podataka
- Implementacija IT strategije

3.1.2.2 Diseminacija statističkih podataka i interna komunikacija

- Daljnji razvoj najefikasnijih oruđa za komunikaciju: website, saopštenja, publikacije, baze podataka, press konferencije, promocije
- Odgovoriti svim zahtjevima korisnika podataka te uspostaviti sistem praćenja korištenja zvanične statistike kao i monitoring kvaliteta usluga
- Razvoj diseminacione baze podataka, uspostava javno dostupne baze podataka zvanične statistike na Internetu, redovno i pravovremeno ažuriranje vremenskih serija u web bazama podataka
- Postupno uvođenje kalendara publikovanja za najvažnije statističke indikatore
- Postići potpunu četverojezičnost objavljenih podataka prvenstveno na Internetu (hrvatski, srpski, bosanski i engleski)

- Jačanje povjerenja u zvaničnu statistiku kroz redovno informisanje javnosti putem mass media o aktivnostima, razvojnim projektima, rezultatima i novostima zvanične statistike BiH
- Uvođenje i održavanje moderne intranet stranice za internu komunikaciju unutar sistema
- Razvoj meta baze podataka

3.1.2.3 Međunarodno uporediva i priznata statistika:

- Postići potpunu međunarodnu usporedivost podataka
- Međunarodnu saradnju podići na veći nivo kroz aktivno učešće u radu međunarodnih statističkih institucija prvenstveno s aspekta EU integracija
- Saradnja s Eurostatom, bilateralna saradnja s evropskim statističkim institucijama
- potpuno preuzimanje odgovornosti za ispunjenje obaveza u okviru evropskog statističkog sistema i međunarodnih projekata
- Jačanje regionalne saradnje

3. 2. POJEDINAČNI- SEKTORSKI PRIORITETI

3.2.1. Izgradnja sistema međunarodno utvrđenih klasifikacija s ciljem usporedivosti podataka između različitih statističkih aktivnosti i međunarodne usporedivosti podataka

- Harmonizacija KD BiH u skladu s NACE Rev 2 i njena primjena
- Harmonizacija KPD u skladu s NACE Rev 2 i njena primjena
- Izrada nomenklature industrijskih proizvoda NIP BiH u skladu s NACE Rev 2
- Izrada klasifikacije zanimanja BiH u skladu sa revidiranom međunarodnom klasifikacijom zanimanja ISCO-08
- Klasifikacijski server
- Primjena klasifikacija i njihovo uvođenje u Statistički poslovni registar, Strukturne poslovne statistike, Kratkoročne poslovne statistike i nacionalne račune

3.2.2. Statistički registri

- Uspostava, upotreba i unapređenje statističkog poslovnog registra kao glavnog izvora većine statističkih istraživanja u poslovnim statistikama, strukturnim statistikama i nacionalnim računima
- Rad na edukaciji i metodološkim pripremama za uvođenje drugih registara kada se za to steknu uslovi (poljoprivredni registar, registar stanova, registar stanovništva)
- Pokretanje inicijative za donošenje potrebne legislative i metodologije prostornog registra

3.2.3. Poslovne statistike

- Razvoj poslovnih statistika, strukturnih i kratkoročnih, prvenstveno uslužnih statistika, obračun Indeksa fizičkog obima industrijske proizvodnje za BiH
- Postepeno osiguranje izabranih varijabli prema SBS metodologijama za serije (godišnje, teritorijalne i po razredima veličine) i postepeno osiguranje izabranih indikatora prema STS metodologijama i priprema serija
- Osiguranje varijabli za unapređenje nacionalnih računa
- Daljnje unapređenje statistike vanjske trgovine, prosječne uvozno izvozne cijene
- Obračun PPI u skladu sa jedinstvenom metodologijom
- Primjena metode uzorkovanja u statističkim istraživanjima korištenjem statističkog poslovnog registra
- Razviti redovna istraživanja na bazi uzorka

3.2.4. Statistika poljoprivrede, energije, okoliša

- Unapređenje statistike poljoprivrede, pripreme za popis poljoprivrede
- Uspostava i daljnji razvoj agromonetarnih statistika u skladu s zahtjevima EU, cijene i ekonomski računi u poljoprivredi i šumarstvu
- Uspostava sistema energetskih statistika
- Statistika okoliša

3.2.5. Demografske i socijalne statistike

- Popis stanovništva, domaćinstava i stanova
- Primjena Procjene stanovništva 2007 u statističkim istraživanjima i u skladu s tim revizija vremenskih serija podataka
- Priprema metodologija statistike migracija i statistike kriminaliteta
- Metodološki unaprijediti infrastrukturna anketna istraživanja ARS i APD u skladu sa evropskom praksom i uvesti ih u redovnu dinamiku. Razvoj kratkoročnih indikatora za praćenje društvene uključenosti stanovništva: finansijski aspekt siromaštva, zaposlenost, zdravstvo, obrazovanje, stanovanje, prikupljanje finansijskih podataka za potrebe makroekonomskih statistika, prihodi i struktura potrošnje stanovništva.
- Uvođenje novih anketnih istraživanja u skladu sa međunarodnom praksom i zahtjevima (ankete: troškova rada, korištenja vremena, ICT)
- Izrada novog okvira uzorka za anketna istraživanja domaćinstava koji će se koristiti do Popisa stanovništva
- Unaprijediti i harmonizovati postojeće socijalne statistike (statistiku obrazovanja, statistiku kulture) u skladu s EU standardima i zahtjevima te uvesti u redovnu proizvodnju statistiku zdravlja i kriminaliteta

3.2.6. Makroekonomske statistike

- Implementirati višegodišnji plan razvoja nacionalnih računa
- Definisati obuhvat i kvalitetu godišnjeg računa proizvodnje, (unaprijediti izvore podataka, ekonomska istraživanja)
- Preispitati godišnju procjenu rashodnog BDP korištenjem rezulata anketa APD, slijedeći reviziju potrošnje domaćinstava i investicija domaćinstava
- Uspostaviti konzistentnost između potrošnog i proizvodnog BDP
- Kompilacija seta računa
- Razviti kvartalne račune
- Razviti supply and use tabele
- Izrada seta računa za institucionalne sektore

4. PROGRAM PO TEMAMA

1.01. Stanovništvo

Sadržaj aktivnosti

Statistika stanovništva obuhvata popis stanovništva, domaćinstava i stanova, statistike vitalnih događaja (rođenih, umrlih, sklopljenih i razvedenih brakova i procjene ukupnog stanovništva), projekcije stanovništva i statistiku migracija. Ove statistike obezbjeđuju informacije o broju i promjenama stanovništva. Vitalna statistika redovno obezbjeđuje podatke o vitalnim događajima. Popis stanovništva i domaćinstava nije proveden od 1991. g. Kroz prethodni srednjoročni program pripremljen je koncept dokument kao osnova za početak priprema popisa stanovništva. Statistika migracija treba da obezbijedi broj migranata prema demografskim i ekonomskim obilježjima, a projekcije stanovništva da daju broj stanovnika po petogodišnjim starosnim grupama i spolu u više varijanti (niska, srednja, visoka, varijanta konstantnog fertiliteta i konstantnog mortaliteta) između dva popisa stanovništva.

1.01.01. Demografija, popis i projekcije

1.01.01.01. Vitalna statistika (statistika rođenih, umrlih, sklopljenih i razvedenih brakova, procjene i projekcije stanovništva)

Sadržaj aktivnosti

Podaci za rođene, umrle, zaključene i razvedene brakove, prema demografskim, etničkim, obrazovnim i ekonomskim obilježjima, za umrla lica prikupljaju se i podaci o uzroku smrti, kao i podaci o majci umrlog dojenčeta.

Izrada tablica mortaliteta, očekivanog trajanja života i izrada srednjoročne projekcije stanovništva po petogodišnjim starosnim grupama po spolu.

Rezultat aktivnosti

- Izračunate opšte stope za sve vitalne događaje, kao i specifične stope fertiliteta i mortaliteta, i urađena procjena ukupnog stanovništva po starosti i spolu;
- Izračunat novi indikator (izgubljene godine života);
- Izrađena projekcija stanovništva za teritoriju BiH u više varijanti: niska, srednja, visoka, varijanta konstantnog fertiliteta i konstantnog mortaliteta.

EU regulative i preporuke

Relevantni međunarodni propisi Principles and Recommendations for a Vital Statistics System (Revision 2), UN New York, 2001 Definitions and Methods of Collecting Demographic in the European Community Countries, EUROSTAT, ECSC-EEC-EAEC, Luxembourg, 1994 International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems, Tenth Revision, Volume 1, World Health Organization, Geneva, 1992.

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Potpuni obuhvat
Status:	U toku
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS/FZS/RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Godišnji
Vrsta publikacije:	Godišnji tematski bilten

1.01.01.02. Popis stanovništva, domaćinstava i stanova

Sadržaj aktivnosti

Sadržaj se definiše posebnim Zakonom o popisu: broj i teritorijalna distribucija stanovništva prema demografskim, migracionim, etničkim, obrazovnim i ekonomskim obilježjima. Broj i teritorijalna distribucija domaćinstava prema tipu, veličini, osnovnim demografskim i ekonomskim karakteristikama članova domaćinstava, podaci o tipu porodice, broju djece u porodici, kao i osnovni podaci o stambenim jedinicama.

Rezultat aktivnosti

- Izrađena metodologija (2009/2010);
- Izrađen Zakon o popisu (2009);
- Sprovedeno pilot istraživanje (probni popis) (2009/2010);
- Usvojena zakonska regulativa za sprovođenje popisa (2009/2010); pripremljen popisni instrumentarij i sproveden popis (2011);

- Obrađeni i publikovani rezultati popisa (2011/2012).

EU regulative i preporuke

Relevantni međunarodni propisi Recommendations for the 2010 Censuses of Population and Housing, UN New York and Geneva, 2006

Komentar

Popis je uslovljen donošenjem odluke Vijeća ministara o početku priprema za Popis stanovništva

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Potpuni obuhvat
Status:	U toku
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS/ FZS/RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Višegodišnji
Vrsta publikacije:	Ostalo

1.01.01.04. Ažuriranje okvira glavnog uzorka za Bosnu i Hercegovinu

Sadržaj aktivnosti

Metodološka priprema i provođenje ažuriranja okvira glavnog uzorka domaćinstava za BiH. Podaci o imenima, adresama, demografskim i socio-ekonomskim karakteristikama domaćinstava, podaci o korištenim površinama zemljišta, usjevima, vinogradima, voćnjacima i broju stoke.

Rezultat aktivnosti

Baza podataka o domaćinstvima i njihovim članovima kao okvir glavnog uzorka za izbor reprezentativnih uzoraka za statističke ankete na bazi domaćinstava.

Komentar

Potrebno je ažurirati i proširiti postojeći okvir uzorka iz 2006. godine koji je već dobrim dijelom zastario i iskorišten kako bi se dobio okvir uzorka dostatan za korištenje do rezultata popisa stanovništva. Ovoga puta uložiti sredstva i napore da se omogući prikupljanje podataka o poljoprivrednim aktivnostima domaćinstava u cilju omogućavanja izbora uzorka i za poljoprivredne ankete.

Početak:	1/2009
Kraj:	3/2009
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Uzorak
Status:	Nije početo
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	-
Periodika:	Ostalo
Vrsta publikacije:	-

1.01.02. Statistika migracija i azila

Sadržaj aktivnosti

Izrada metodologije o statistici migracija na osnovu EU regulative 862/2007, absolutni pokazatelji o imigrantima, azilantima i emigrantima prema obilježjima Eurostat-a, absolutni pokazatelji o unutrašnjim migracijama stanovništva prema demografskim i ekonomskim obilježjima.

Rezultat aktivnosti

Izrađena metodologija i uspostavljena statistika spoljnih migracija do 2012. Uspostavljenja saradnja sa nadležnim Ministarstvima kao administrativnim izvorima podataka.

EU regulative i preporuke

Eu regulativa 862/2007

Komentar

Popis stanovništva je uslov za uspostavljanje kvalitetne Statistike o migraciji stanovništva.

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Kombinovani obuhvat
Status:	U pripremi
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Višegodišnji
Vrsta publikacije:	Ostalo

1.02. Tržište rada

Sadržaj aktivnosti

Statistika tržišta rada obuhvata odnosno uključuje kratkoročne statistike koje iskazuju situaciju na tržištu rada. Postoje dva dijela, jedan se odnosi na traženje posla (ako se gleda iz perespektive zahtjeva rada) i drugi je onaj sto opisuje učešće rada, zaposlenost, nezaposlenost (gledano iz perspektive podrške radu). Postoji još jedna strana i to novčana koja se opisuje kroz statistiku zarada i troškova rada.

1.02.01. Zaposlenost i nezaposlenost

Sadržaj aktivnosti

- 1) Anketa o radnoj snazi-ARS (LFS-Labor Force Survey)

Dobivaju se podaci o tržištu radne snage, radno sposobnom stanovništvu, zaposlenim, nezaposlenim osobama stratificiranim po demografskim, socio-ekonomskim i obrazovnim karakteristikama (obilježjima), traženje zaposlenja (gledano iz perspektive zahtjeva rada) karakteristike glavnog i dodatnog posla, položaj u zaposlenju, radno vrijeme, djelatnost zanimanje, karakteristike nezaposlenih osoba, neaktivne osobe.

- 2) Mjesečni podaci o zaposlenim osobama prema djelatnostima i spolu;
- 3) Mjesečni izvještaji o licima koja traže zaposlenje sadrže podatke o broju osoba koja traže posao stratificirani po spolu i nivou obrazovanja;
- 4) Broj lica koja samostalno obavljaju djelatnost-zanimanje, broj lica koja su kod njih zaposlena, broj zaposlenih žena stratificirano po djelatnostima po kojima se vode u OJ zdravstvenog osiguranja.

Rezultat aktivnosti

- 1) Indikatori tržišta rada na temelju kojih slijedi izrada strategije zapošljavanja, potreba za radnom snagom, deficitarna zanimanja, usporedivost podataka na međunarodnom nivou
  - stopa aktivnosti
  - stopa zaposlenosti
  - stopa nezaposlenosti
  - radno sposobno stanovništvo po starosnim skupinama
  - broj neaktivnih osoba u radno sposobnom stanovništvu
  - radno sposobno stanovništvo prema školskoj spremi
  - zaposleni prema statusu u zaposlenju i spolu
  - zaposleni prema skupinama područja djelatnosti i spolu
  - nezaposleni prema trajanju nezaposlenosti i spolu;
- 2) Mjesečni, kvartalni i godišnji indikatori zaposlenosti stratificirani po djelatnostima i spolu;
- 3) Mjesečni indikatori (stanje krajem mjeseca) osoba koja traže zaposlenje stratificirani po spolu i školskoj spremi, pored mjesečnih iskazuju se i kvartalni i godišnji indikatori;
- 4) Ujednačavanje periodike provođenja istraživanja i diseminacije rezultata.

EU regulative i preporuke

CR No 577/98; CR No 1575/2000; CR No 1897/2000; CR No 207/2008;

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Potpuni obuhvat / uzorak
Status:	U toku
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Mjesečno / kvartalno / godišnje
Vrsta publikacije:	Saopštenje

1.02.02. Zarade i troškovi rada

Sadržaj aktivnosti

- 1) Anketa o troškovima rada osigurava podatke o:
  - zaposlenim osobama,
  - izvršenim satima rada,
  - plaćenim satima rada,
  - troškovima rada poslodavca,
  - istraživanje razlike u platama između spolova za isti posao;
- 2) Mjesečne, kvartalne i godišnje bruto i neto isplaćene plate.

Rezultat aktivnosti

- 1) Osiguranje kvalitativnih pokazatelja visine i strukture troškova rada, bruto i neto zarade, indeksi troškova rada
  - broj zaposlenih koji su primili platu (po mjesecima),
  - broj izvršenih sati rada zaposlenih koji su primili platu,
  - broj plaćenih sati rada zaposlenih koji su primili platu,
  - isplate na osnovu lične uspješnosti,
  - regres za godišnji odmor,
  - jubilarne nagrade,
  - isplate u obliku dionica i drugih vrijednosnih papira,
  - troškovi obrazovanja zaposlenika,
  - troškovi zapošljavanja novog zaposlenika,
  - subvencije.
- 2) Prosječne isplaćene neto plate po sektorima djelatnosti
  - indeksi nominalnih i realnih neto plata,
  - indeksi isplaćenih bruto i neto plata, po djelatnostima i spolu.

EU regulative i preporuke

CR No 530/1999; CR No 1737/2005; CR No 1738/2005; CR No 698/2006; , EWG No 3949/92 (Uredba Vijeća od 21. Decembra 1992 o provodjenju ATR)

Komentar

- 1) Anketa se provodi jedanput u četiri godine, zemlje EU će provesti anketu u 2009. godini;
- 2) Istraživanja se provode na mjesečnom, kvartalnom i godišnjem nivou.

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Potpuni obuhvat / uzorak

Status:	U toku
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Mjesečno / kvartalno / godišnje
Vrsta publikacije:	Saopštenje

1.02.04. Anketa o korištenju vremena (TUS- Time Use Survey)

Sadržaj aktivnosti

Prosječno korištenje vremena tokom dana za osobe starije od 10 godina prema njihovim dnevnim aktivnostima, načinu života, spolu, starosnim grupama, nivou obrazovanja i danima u sedmici, prosječno korištenje vremena tokom dana zaposlenih, nezaposlenih i neaktivnih osoba, tip korištenja transportnih sredstava, tipovi korištenih transportnih sredstava, dnevne migracije stanovništva i način njihovog transporta, dnevni ritam populacije.

Rezultat aktivnosti

- Podaci iz TUS daju sliku o prosječnom stanovniku BiH;
- Pokazatelji potrošnje vremena po aktivnostima;
- Baza za izvlačenje zaključaka i donošenje odluka o politici radnog vremena;
- Uloga i potencijal žena u radnoj snazi i kvalitet njihovog društvenog života;
- Pokazatelj prosječno korištenog vremena muškaraca i žena prema aktivnostima;
- Pokazatelj tradicionalne podjele poslove po aktivnostima prema spolu;
- Pokazatelj korištenja vremena za obrazovanje prema spolu;
- Pokazatelj prosječnog vremena zaposlenih prema spolu;
- Pokazatelj prosječno potrošenog vremena tokom dnevne migracije zaposlenih i nezaposlenih osoba;
- Pokazatelj prosječno korištenog tipa transportnog sredstva.

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Uzorak
Status:	Nije početo

Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Ostalo
Vrsta publikacije:	Saopštenje

1.03. Statistika obrazovanja

Sadržaj aktivnosti

Podaci o :

- Predškolskom obrazovanju: broj ustanova, broj djece, broj zaposlenih;
- Osnovnom obrazovanju: broj škola, broj odjeljenja, broj učenika, nastavno osoblje;
- Srednjem obrazovanju: broj škola, broj odjeljenja, broj učenika, broj nastavnika;
- Visokom obrazovanju: broj i vrste visokoškolskih ustanova, broj studenata (redovni i vandredni), broj nastavnika, broj magistara nauka, specijalista i doktora nauka.

Rezultat aktivnosti

- Agregirani podaci o :
  - Predškolskom obrazovanju: broj ustanova, broj djece koja pohađaju te ustanove po spolu, broj zaposlenih po spolu;
  - Osnovnom obrazovanju: redovne i specijalne osnovne škole - (osmogodišnje i devetogodišnje); broj škola, broj odjeljenja, broj upisanih učenika po razredima, po spolu, broj učenika koji su završili razred, ponovci; broj nastavnika po spolu, vrsti i trajanju radnog vremena;
  - Srednjem obrazovanju: broj škola, broj odjeljenja, broj upisanih učenika po razredima, spolu, strukama; ponovci, broj učenika koji su završili razred; broj nastavnika po spolu, vrsti i trajanju radnog vremena;
  - Visokom obrazovanju: broj i vrste visokoškolskih ustanova, broj upisanih i diplomiranih studenata (redovni i vandredni) po spolu, broj nastavnika po spolu; broj magistara nauka, specijalista i doktora nauka po spolu;

Iskazivanje podataka je prema ISCED.

1.04. Statistika kulture i umjetnosti

Sadržaj aktivnosti

Otpočinjanje izrade metodologije statistike kulture i umjetnosti: sakupljanje podataka o radio i tv stanicama (podaci o emitovanom programu radio i tv stanica u satima, podaci o

zaposlenima), kinima (kina, predstave, posjetioci i zaposleni), pozorišta (pozorišta, predstave, posjetioci i zaposleni, pozorišta prema vrsti izvedenih djela) i bibliotekama.

Rezultat aktivnosti

- Agregirani podaci o: broju i vrstama pozorišta, predstavama, posjetiocima i zaposlenima; podaci o pozorišta po vrstama izvedenih djela; podaci o radio i tv stanicama, zaposlenim u radio i tv stanicama, emitovanom programu radio i tv stanica u satima; podaci o kinima, predstavama, posjetiocima i zaposlenima;
- Izrađena metodologija statistike biblioteka.

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Potpuni obuhvat
Status:	Nije početo
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Godišnji
Vrsta publikacije:	Godišnji tematski bilten

1.05. Zdravlje i sigurnost

Sadržaj aktivnosti

Inicirati izradu metodologije statistike zdravstva u skladu sa regulativima Eurostat-a, u saradnji s nadležnim institucijama za oblast zdravstva, prikupljanje, obrada i diseminacija podataka.

Rezultat aktivnosti

Urađena metodologija i prikupljanje i objavljivanje podataka iz oblasti statistike zdravstva (podaci o umrlim, povrijeđenim, osobama sa invaliditetom, bolestima, mreži zdravstvenih ustanova, nesrećama, zdravstvenom statusu osiguranika i slično).

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Kombinovani obuhvat
Status:	Nije početo
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Ostalo
Vrsta publikacije:	Godišnji tematski bilten

1.06. Raspodjela dohotka i uslovi života

Sadržaj aktivnosti

Statistika dohotka i uslova života se bazira na dva izvora: Anketi o potrošnji domaćinstava i EU istraživanje prihoda uslova života (EU-SILC). U nepostojanju uslova za provođenje EU-SILC ankete, u BHAS-u je usvojena verzija Proširene ankete o potrošnji domaćinstava (EHBS) koja bi sadržavala SILC modul koji bi osigurao podatke za izračunavanje različitih indikatora (strukturalni, Leaken indikatori, penzije) i analizu socijalne isključenosti stanovništva. Namjena ove ankete je da se dobiju podaci u kakvim životnim uslovima živi stanovništvo BiH, kako se uključuje u društvo i koji uslovi utiču na njihovu manju ili veću uključenost.

1.06.01. Anketa o potrošnji domaćinstava 2010

Sadržaj aktivnosti

Podaci o visini i strukturi potrošnje po namjeni, o visini i strukturi prihoda po izvorima stjecanja, o uslovima stanovanja, podaci o društveno-ekonomskim i demografskim karakteristikama domaćinstava, relativni pokazatelji siromaštva i nejednakosti raspodjele potrošnje, komparativna distribucija prihoda i pokazatelji socijalne isključenosti.

Rezultat aktivnosti

Izračunavanje agregata finalne potrošnje prema namjeni, procjena pondera za statistiku potrošačkih cijena, podaci o ličnoj potrošnji za potrebe nacionalnih računa, analiza siromaštva i socijalne isključenosti stanovništva.

Komentar

Anketa o potrošnji domaćinstava se, za sada, provodi u dinamici od tri godine. Prva je provedena u 2004., a druga u 2007. godini uz finansijsku potporu donatora. U narednom periodu treba Anketu o potrošnji domaćinstava finansirati iz vlastitih sredstava i nastojati je provoditi u redovnoj, za sada u višegodišnjoj dinamici. Anketa o potrošnji domaćinstava 2010 treba biti proširena za modul SILC ankete i realizovana kao Proširena anketa o potrošnji domaćinstava (EHBS). Modul SILC-a bi imao za cilj da osigura relevantne podatke o prihodima stanovništva i omogući izračunavanje indikatora socijalne isključenosti.

Početak:	6/2009
Kraj:	10/2011
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Uzorak
Status:	Nije početo
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Ostalo
Vrsta publikacije:	Godišnji tematski bilten

1.07. Statistika socijalne zaštite

Sadržaj aktivnosti

Prikupljanje podataka o: korisnicima svih oblika, mjera i usluga socijalne zaštite, ustanovama socijalne zaštite i zaposlenima u tim ustanovama.

Rezultat aktivnosti

- Agregirani podaci o korisnicima, ustanovama, mjerama i oblicima socijalne zaštite (maloljetni i punoljetni korisnici prema kategorijama, spolu i starosti, oblici i usluge socijalne zaštite za maloljetne i punoljetne korisnike, ustanove socijalne zaštite po vrstama i broju korisnika i broju zaposlenih)
- Rad na unapređenju statistike socijalne zaštite, na proširenju i dodavanju novih indikatora.

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Potpuni obuhvat
Status:	Nije početo
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Godišnji
Vrsta publikacije:	Godišnji tematski bilten

1. 10. Statistika kriminaliteta

Sadržaj aktivnosti

Izrada metodologije statistike kriminaliteta u skladu sa regulativima Eurostat-a, prikupljanje, obrada i diseminacija podataka o kriminalitetu u saradnji sa nadležnim institucijama.

Rezultat aktivnosti

Donešena metodologija i uspostavljena statistika kriminaliteta (podaci o izvršiocima kriminalnih aktivnosti i kaznenih dijela, pritvoru, trajanju postupka, optuženim i osuđenim izvršiocima, podaci o izdržavanju kazne, podaci o zaposlenima u sudstvu i kazneno popravnim ustanovama i dr).

EU regulative i preporuke

COM/2006/0437, UNODC

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Potpuni obuhvat
Status:	U toku
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju	BHAS / FZS / RZSRS

statistike:

Razina diseminacije statističkih podataka: Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko
- u skladu sa članom 6. Sporazuma

Periodika: Godišnji

Vrsta publikacije: Saopštenje, tematski bilten

1. 12. Druge oblasti demografije i socijalnih statistika

1. 12.02. Statistika spolova (gender statistika)

Sadržaj aktivnosti

Statistika spolova (gender statistika) je integralni dio statističkih istraživanja. U razvoju svih statističkih oblasti gender komponenta će biti uzeta u obzir gdje god je to moguće.

Rezultat aktivnosti

Podaci razvrstani prema spolu prikazuju situaciju o ženama i muškarcima i odražavaju stanje ravnopravnosti spolova u društvu.

Početak: 1/2009

Kraj: 12/2012

Odgovorna institucija: Agencija za statistiku BiH

Obuhvat: Potpuni obuhvat

Status: U toku

Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike: BHAS / FZS / RZSRS

Razina diseminacije statističkih podataka: Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko
- u skladu sa članom 6. Sporazuma

Periodika: Ostalo

Vrsta publikacije: Tematski bilten

2.01. Godišnji ekonomski računi

Sadržaj aktivnosti

Godišnji nacionalni računi igraju glavnu ulogu u osiguranju ključnih ekonomskih i monetarnih indikatora kao i drugih informacija, koje koriste nacionalne vlade, socijalni partneri, finansijska tržišta, ekonomski analitičari, Evropska komisija i Evropska centralna banka, kao i druge međunarodne institucije u kreiranju različitih politika. Harmonizovani podaci se kompiliraju u skladu sa Evropskim sistemom nacionalnih računa (ESA 95) koji predstavlja Evropsku verziju svjetskog Sistema nacionalnih računa (SNA 93).

Rezultat aktivnosti

Implementacijom potpunog sistema omogućit će se uporedivost podataka zemalja članica Evropske unije i Bosne i Hercegovine. Uporedivi indikatori predstavljaju osnovu za ocjenu brzine i nivoa razvoja jedne ekonomije u procesu pridruživanja Evropskoj uniji.

Komentar

Uvođenje i razvoj godišnjih ekonomskih računa u Bosni i Hercegovini, u skladu sa SNA/ESA metodologijom, se nalazi u početnoj fazi implementacije. Osiguranjem preduslova za razvoj Nacionalnih računa, definisanih Master planom omogućit će se ubrzaniji razvoj ovog dijela makroekonomske statistike.

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Potpuni obuhvat
Status:	U toku
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Godišnji
Vrsta publikacije:	Saopštenje / bilten

2.02. Kvartalni računi

Sadržaj aktivnosti

Kvartalni nacionalni računi čine sistem integrisanih kvartalnih vremenskih serija kompiliranih u skladu s istim principima, definicijama i strukturama kao i godišnji nacionalni računi. Namjena kvartalnih računa je da pruže sliku o trenutnom ekonomskom razvoju koja je blagovremenija nego ona koju daju godišnji ekonomski računi ali i mnogo obuhvatnija u poređenju sa kratkoročnim indikatorima. Kvartalnim računima se pružaju informacije o dinamičkim vezama između pojedinih agregata kao i temeljne informacije za analizu poslovnog ciklusa i ekonomsko modeliranje.

Rezultat aktivnosti

Vremenske serije makroekonomskih indikatora na kvartalnoj osnovi.

Komentar

Osnovni preduslov za razvoj kvartalnih serija podataka je razvoj odgovarajućih kratkoročnih indikatora na nivou BiH.

Početak:	1/2011
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Potpuni obuhvat
Status:	Nije početo
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina -u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Tromjesečni
Vrsta publikacije:	Saopštenje

2.06. Cijene

Sadržaj aktivnosti

Praćenje promjena cijena izabranih proizvoda i usluga ima za cilj mjerjenje inflatornih kretanja u različitim fazama poslovnih procesa, tj. kod proizvođača i potrošača. Ove aktivnosti su neophodni inputi za kreiranje i provođenje odgovarajuće ekonomske i finansijske politike u BiH kao tržišno orijentisanoj ekonomiji. Navedeni cilj se postiže izračunavanjem različitih indeksa cijena na nivou BiH: nacionalnog CPI i harmonizovanog CPI (HICP), indeksa za prostorno poređenje cijena (PPP) i indeksa cijena proizvođača (PPI). Nacionalni CPI i HICP su glavni instrumenti za mjerjenje inflacije na strani potrošača dok se kretanje cijena na strani proizvođača izražava kroz različite vrste indeksa cijena proizvođača.

2.06.01. Indeksi potrošačkih cijena i Harmonizovani indeksi potrošačkih cijena

Sadržaj aktivnosti

Nacionalni CPI je mjera inflacije u državi i spada u grupu osnovnih makroekonomskih indikatora koji se koristi za usklađivanja različitih isplate (plate, penzije, ugovorene cijene i sl.) HICP je glavni indikator za poređenje inflacije u svim zemljama EU i onima koje žele postati kandidati i računa se metodološki vrlo slično kao CPI uz specifičan tretman nekih stavki (isključivanje stambenih jedinica koje koriste vlasnici, uključivanje ruralnih potrošača i sl.). Nacionalni indeks potrošačkih cijena (CPI) se računa za tekući mjesec na bazi decembra protekle godine, tekući mjesec u odnosu na protekli mjesec, tekući mjesec u odnosu na isti mjesec prošle godine, tekući mjesec u odnosu na baznu godinu, prema klasifikaciji COICOP i prema porijeklu (roba i usluga).

Rezultat aktivnosti

Pouzdani podaci o indeksima potrošačkih cijena na nivou Bosne i Hercegovine, entiteta i BDBiH.

EU regulative i preporuke

COICOP klasifikacija, EU regulative za CPI.

Komentar

Podaci se objavljaju na mjesecnom (u formi saopštenja) i godišnjem nivou (u formi godišnjeg tematskog biltena). U ovom periodu treba unaprijediti metodologiju u smislu da se CPI podaci diseminiraju na različitim nivoima agregiranja, da se potpuno uskladi način izračunavanja HICP i da se izračunavaju i publikuju prosječne cijene proizvoda i usluga.

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Potpuni obuhvat
Status:	U toku
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Ostalo
Vrsta publikacije:	Saopštenje / bilten

2.06.02. - Prostorno poređenje cijena (PPP)

Sadržaj aktivnosti

Evropski program poređenja se zasniva na izračunavanju pariteta kupovne moći koji se koristi za korekciju službenih kurseva nacionalnih valuta. On predstavlja odnos između opštег indeksa cijena među državama učesnicama programa. Projekat se izvodi pod organizacijom OECD-a i Eurostata i odvija se u dvije faze: prikupljanje nacionalnih cijena za potrošna dobra, investicijsku opremu, građevinske objekte i izračunavanje BDP (rashodni pristup) primjenom pariteta kupovne moći. Pored namjene upoređivanja cijena među zemljama, PPP je bitan da se dobije baza za raspored strukturnih fondova među njima kao i da se vodi opšta ekonomska politika i analiza na nivou regije i EU.

Rezultat aktivnosti

Podaci o prostornom poređenju cijena i inputi za izračunavanje BDP po paritetu kupovne moći na nivou Bosne i Hercegovine.

EU regulative i preporuke

COICOP klasifikacija, EU i OECD regulative za PPP.

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH

Obuhvat:	Uzorak
Status:	U toku
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina -u skladu sa članom 6. Sporazuna
Periodika:	Ostalo
Vrsta publikacije:	Saopštenje / bilten

2.06.03. - Indeks cijena proizvođača (PPI)

Sadržaj aktivnosti

Indeks cijena proizvođača (PPI) izražava prosječne relativne promjene cijena proizvoda sa najvećom realizacijom na domaćem tržištu po kojima proizvođači prodaju svoje proizvode. On služi kao ekonomski indikator za vladu i poslodavce, kao deflator za razne ekonomske serije i kao osnova za sačinjavanje ugovora. Zahtjevi za izračunavanjem PPI su bazirani na Uredbi Evropskog parlamenta i Vijeća broj 1158/05 o izmjenama Uredbe Vijeća broj 1165/98 o kratkoročnim statističkim pokazateljima. PPI je kratkoročni statistički pokazatelj koji finansijski sektor u državi koristi za određivanje potrebnih instrumenata monetarne politike.

Rezultat aktivnosti

Urađena metodologija PPI.

Podaci o indeksima cijena proizvođača.

EU regulative i preporuke

Klasifikacija proizvoda po djelatnosti - KPD BiH, CPA 2002, Nomenklatura industrijskih proizvoda NIP BiH 2005, PRODCOM lista 2005 godine, IMF-ov priručnik „Producer Price Index Manual“.

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Potpuni obuhvat

Status:	Nije početo
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Ostalo
Vrsta publikacije:	Saopštenje

2.07. - Vanjska trgovina

Sadržaj aktivnosti

Praćenje robnog saobraćaja BiH sa inostranstvom kako bi se osigurali adekvatni, tačni, ažurni i lako dostupni podaci i informacije svim korisnicima podataka (poslovni subjekti, državni organi, naučne ustanove, međunarodne statističke institucije i sve druge zainteresovane osobe i institucije); harmonizovanje statistike vanjske trgovine BiH sa statistikom trgovine EU.

Rezultat aktivnosti

Proizvodnja i diseminacija relevantnih, kvalitetnih, pravovremenih i lako dostupnih agregiranih i detaljnih podataka o vanjskotrgovinskom prometu BiH, koji mogu da zadovolje potrebe svih korisnika podataka.

Proizvodnja i diseminacija indeksa jediničnih vrijednosti/cijena.

Komentar

Proizvodnja i diseminacija indeksa jediničnih vrijednosti/cijena će početi od januara 2011. g.

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Potpuni obuhvat
Status:	U toku
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma

Periodika:

Mjesečni

Vrsta publikacije:

Saopštenje / bilten

3. - Poslovne statistike

3.01. - Godišnje poslovne statistike; strukturne poslovne statistike (SPS)

Sadržaj aktivnosti

Strukturne poslovne statistike (SPS) obuhvataju statističko praćenje aktivnosti svih poslovnih subjekata koji se bave proizvodnjom proizvoda i usluga za tržište. Proizvodnja uporedivih i pouzdanih SPS indikatora, usklađenih sa SBS (Structural Business Statistics) Regulativom EU, zahtijeva uvođenje novih statističkih istraživanja i redizajniranje nekih postojećih istraživanja, u BiH statističkom sistemu. Prema EU Regulativi SPS podaci se kompiliraju pod sveobuhvatnim metodološkim okvirom uključujući područja od B do N i oblast 95 područja S, NACE Rev. 2. klasifikacije. Podaci su grupisani u module, a moduli su specificirani u aneksima SBS EU Regulative. Regulativa ima ukupno 9 aneksa (I-IX). U aneksima su definisani: tipovi serija podataka (različite serije godišnjih i višegodišnjih podataka); frekvencija i prva referentna godina; obuhvat djelatnosti; varijable (karakteristike) i nivo isprekidanosti serija (KAU, klase po veličini, teritorija, tip proizvoda i sl.). Potpuna implementacija SBS EU Regulative je dugoročan proces. U periodu 2009 - 2012 planirana je puna implementacija aneksa I - IV, djelimična implementacija aneksa IX, te pripremne aktivnosti za implementaciju aneksa V - VIII.

3.01.01.01. - SPS Anex I (Usluge) i Anex III (Distributivna trgovina)

Sadržaj aktivnosti

Godišnji finansijski i drugi pokazatelji rezultata poslovanja, strukture i konkurentnosti poslovnih subjekata (za preduzeća i preduzetnike) koji se mogu koristiti: kao sredstvo za ekonomske analize; kao izvor za druge statistike i kao pouzdana osnova za donošenje odluka o ekonomskim politikama.

Rezultat aktivnosti

Indikatori za mjerjenje veličine i strukture ekonomske aktivnosti (broj aktivnih jedinica, saobraćaj, dodana vrijednost po faktorskim troškovima, broj zaposlenih); informacije o bruto operativnim rashodima i investicijama (bruto investicije, personalni troškovi, nabavke roba, usluga i energetskih proizvoda); indikatori za analizu produktivnosti i profitabilnosti.

EU regulative i preporuke

SBS Regulation (EC) No 295/2008

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2010
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Kombinovani obuhvat
Status:	Nije početo
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Godišnji
Vrsta publikacije:	Godišnji tematski bilten

3.01.01.02. - SPS Anex II (Industrija) i Anex IV (Građevinarstvo)

Sadržaj aktivnosti

Godišnji finansijski i drugi pokazatelji rezultata poslovanja, strukture i konkurentnosti poslovnih subjekata (za preduzeća i preduzetnike) koji se mogu koristiti: kao sredstvo za ekonomske analize; kao izvor za druge statistike i kao pouzdana osnova za donošenje odluka o ekonomskim politikama.

Rezultat aktivnosti

Indikatori za mjerjenje veličine i strukture ekonomske aktivnosti (broj aktivnih jedinica, saobraćaj, dodana vrijednost po faktorskim troškovima, broj zaposlenih); informacije o bruto operativnim rashodima i investicijama (bruto investicije, personalni troškovi, nabavke roba, usluga i energetskih proizvoda); indikatori za analizu produktivnosti i profitabilnosti.

EU regulative i preporuke

SBS Regulation (EC) No 295/2008

Početak:	1/2010
Kraj:	12/2011
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH

Obuhvat:	Kombinovani obuhvat
Status:	Nije početo
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Godišnji
Vrsta publikacije:	Godišnji tematski bilten

3.01.01.03. - SPS Anex IX (Poslovna demografija)

Sadržaj aktivnosti

Godišnji pokazatelji o poslovnoj demografiji poslovnih subjekata za usluge, industriju, trgovinu i građevinarstvo.

Rezultat aktivnosti

Broj poslovnih jedinica, broj ugašenih jedinica, stopa preživljavanja i drugi demografski događaji prema EU regulativi.

EU regulative i preporuke

SBS Regulation (EC) No 295/2008

Početak:	1/2011
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Kombinovani obuhvat
Status:	Nije početo
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Godišnji

Vrsta publikacije:	Godišnji tematski bilten
---------------------------	--------------------------

3.01.02.01. - SPS Anex V (Osiguranje), Anex VI (Kreditne institucije), Anex VII (Penzioni fondovi) i Anex VIII (Poslovne usluge)

Sadržaj aktivnosti

Uspostavljanje ciljeva istraživanja; identifikovanje potreba i izvora; definisanje okvira istraživanja i metoda; dizajniranje Upitnika i provođenje Pilot istraživanja.

Rezultat aktivnosti

Izvršene pripremne aktivnosti za provođenje istraživanja i pripremljeni svi potrebni dokumenti.

EU regulative i preporuke

SBS Regulation (EC) No 295/2008

Početak:	1/2011
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Kombinovani obuhvat
Status:	Nije početo
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Godišnji
Vrsta publikacije:	Godišnji tematski bilten

3.01.03. - Godišnje (PRODCOM) istraživanje industrijske proizvodnje

Sadržaj aktivnosti

Agregiranje godišnjih podataka o industrijskoj proizvodnji na nivou pojedinačnog proizvoda iz nomenklature industrijskih proizvoda BiH, prikupljenih kroz redovno godišnje PRODCOM istraživanje, koje provode entitetski zavodi za statistiku i ekspozitura Brčko po usaglašenoj metodologiji. Prioritetni godišnji podaci su ukupan obim proizvodnje, obim prodaje i vrijednost prodaje industrijskih proizvoda posebno prikupljeni za 2 različita tipa proizvodnje: vlastitu proizvodnju i proizvodnju na osnovu ugovora.

Unapređenje i modificiranje metodologije i njena primjena u prikupljanju podataka i procesu njihovog agregiranja u skladu sa važećom EU klasifikacijom djelatnosti, PRODCOM propisima i PRODCOM listom.

Rezultat aktivnosti

Redovno izračunavanje i objavljivanje godišnjih podataka o obimu industrijske proizvodnje, obimu prodaje i vrijednosti prodaje po pojedinim proizvodima saglasno usvojenoj zajedničkoj metodologiji i međunarodna razmjena podataka.

EU regulative i preporuke

Za sada se koristi NACE Rev. 1. 1, PRODCOM propis (Council Regulation (EEC) No 3924/91), važeće PRODCOM liste i važeća upustvima za njihovo korištenje koji se ažuriraju svake godine (saglasno promjenama CN nomenklature). U skoroj budućnosti (do kraja 2009. godine) moraju se u istraživanja uvesti novi EU standardi tj. nova klasifikacija djelatnosti bazirana na NACE Rev. 2 u skladu sa EU propisom Br. 1893/2006, i nova PRODCOM lista bazirana na osnovu važeće klasifikacije djelatnosti, uz njeno redovno godišnje ažuriranje.

Komentar

Nomenklatura industrijskih proizvoda BiH, bazirana na novoj klasifikaciji djelatnosti NACE Rev2 mora biti zvanično uvedena u upotrebu od januara 2010. tj. godišnje istraživanje industrije mora se provoditi korištenjem nove nomenklature kako bi se osigurali međunarodno uporedivi podaci za novu baznu godinu (2010.) i omogućilo izračunavanje novog ponderacionog sistema. Sakupljanje mjesecnih podataka za 2010. i 2011. godinu mora se vršiti korištenjem obje nomenklature (stare i nove). Godišnje PRODCOM istraživanje industrije treba odvojiti od SBS istraživanja kako bi se osiguralo poštivanje rokova raspoloživosti prvih rezultata saglasno PRODCOM propisu.

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Kombinovani obuhvat
Status:	U toku
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS

Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Godišnji
Vrsta publikacije:	Godišnji tematski bilten

3.01.04. - Godišnji izvještaj o investicijama u stalna sredstva pravnih osoba

Sadržaj aktivnosti

Podaci, prema djelatnosti i sjedištu investitora o izvršenim investicionim ulaganjima u stalna sredstva pravnih osoba registrovanih na teritoriji BiH.

Rezultat aktivnosti

Podaci o isplatama za bruto investicije u stalna sredstva prema osnovnim oblicima finansiranja, vremenskim razgraničenjima između isplata i ostvarenih investicija, ostvarenim investicijama u stalna sredstva prema tehničkoj strukturi, ostvarenim investicijama u nova i polovna sredstva prema tehničkoj strukturi, prodatim stalnim sredstvima, stalnim sredstvima nabavljenim putem finansijskog lizinga, izvršenim ulaganjima u stalna sredstva po namjeni, teritoriji i karakteru izgradnje.

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Potpuni obuhvat
Status:	U toku
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Godišnji
Vrsta publikacije:	Godišnji tematski bilten

3.02. - Kratkoročne poslovne statistike

Sadržaj aktivnosti

Obuhvataju statistike industrije, građevinarstva, trgovine na malo i usluge.

Rezultat aktivnosti

Kratkoročni pokazatelji za navedene oblasti.

3.02.01.01. - Kratkoročna statistika industrije

Sadržaj aktivnosti

Izračunavanje kratkoročnih indikatora u domenu industrije korištenjem podataka prikupljenih kroz redovna mjesecna istraživanja industrije IND 1, koje provode entitetski zavodi za statistiku i ekspozitura Brčko po usaglašenoj metodologiji. Do 2012. godine će se indeksi računati za baznu godinu 2005. a od 2012. za baznu godinu 2010. Od 2010. godine prikupljanje podataka se mora vršiti po novoj nomenklaturi industrijskih proizvoda. Utvrđivanje ponderacionog sistema za novu baznu godinu 2010. korištenjem podataka iz redovnog godišnjeg PRODCOM istraživanja i godišnjeg strukturno poslovnog istraživanja za 2010 godinu. Prioritetni kratkoročni pokazatelj je indeks obima industrijske proizvodnje izračunat na osnovu jedinstvene metodologije.

Postepeno modificiranje i proširivanje istraživanja i zajedničke metodologije sa ciljem redovnog izračunavanja i objavljivanja ostalih kratkoročnih indikatora, kao što su indeks saobraćaja, indeks broja radnika, indeks novih narudžbi i sl.

Unapređenje i modificiranje metodologije i njena primjena u prikupljanju podataka i procesu računanja indeksa u skladu sa važećom EU klasifikacijom djelatnosti, PRODCOM listom i EU i UN propisima, preporukama i priručnicima o kratkoročnoj statistici.

Rezultat aktivnosti

Redovno izračunavanje i objavljivanje indeksa obima industrijske proizvodnje saglasno usvojenoj jedinstvenoj metodologiji i međunarodna razmjena podataka.

EU regulative i preporuke

Za sada se koriste EC STS propisi 1165/98 i 1158/95, NACE Rev. 1. 1, PRODCOM propis (Council Regulation (EEC) No 3924/91), važeće PRODCOM liste i važeća uputstva za njihovo korištenje koji se ažuriraju svake godine (saglasno promjenama CN nomenklature). U skoroj budućnosti (do kraja 2009. godine) moraju se istraživanja uvesti novi EU standardi tj. novi STS propis, nova klasifikacija djelatnosti bazirana na NACE Rev. 2 u skladu sa EU propisom Br. 1893/2006, nova PRODCOM lista formirana na osnovu važeće klasifikacije djelatnosti, uz njeno redovno godišnje ažuriranje.

Komentar

Jedinstveni metodološki pristup se mora redovno usaglašavati sa evropskim i UN propisima, standardima, preporukama i uputstvima. Osnovni cilj je stabilizacija harmonizovanog procesa redovnog računanja i objavljivanja indeksa obima industrijske proizvodnje (za entitete, distrikt i BiH) i razvoj odgovarajuće IT aplikacije za podršku ovom procesu, uključujući alate za sezonsko prilagođavanje i korekciju po broju radnih dana, kao i alate za formiranje vremenskih serija i njihovu statističku analizu i eventualna predviđanja, alate za zaštitu povjerljivih podataka i alate za pripremu podataka u propisanom formatu za slanje u EUROSTAT, uz redovno i blagovremeno uskladivanje sa važećim EU propisima. Nomenklatura industrijskih proizvoda BiH, bazirana na novoj klasifikaciji djelatnosti NACE Rev. 2 mora biti zvanično uvedena u upotrebu od januara 2010. tj. godišnje i mjesечно istraživanje industrije mora se provoditi korištenjem nove nomenklature kako bi se osigurali međunarodno uporedivi podaci za novu baznu godinu (2010.) i omogućilo izračunavanje novog ponderacionog sistema. SBS istraživanje mora biti razvijeno i rezultati ovog istraživanja za 2010. godinu raspoloživi i takvog kvaliteta da osiguraju računanje novog ponderacionog sistema.

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Kombinovani obuhvat
Status:	Nije početo
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Mjesečni
Vrsta publikacije:	Saopštenje

3.02.01.02. - Statistike građevinarstva

Sadržaj aktivnosti

Klasifikacija vrsta građevinskih objekata (KVGO) BIH je direktno preuzeta „Classification of Constructions –CC, Final version, 1997“ statističkog biroa Eurostata i ona se primjenjuje u kratkoročnim i periodičnim godišnjim statističkim istraživanjima u području građevinarstva.

U dijelu kratkoročnih statistika izvršeno je usaglašavanje obrazaca i uputstava zbog primjene evropskih statističkih standarda.

Objavljena je metodologija za sprovođenje Godišnjeg istraživanja o građevinskim radovima. U metodologiji su sadržani izmjenjeni obrasci i uputstva zbog primjene evropskih statističkih standarada, metodološka objašnjenja koja se odnose na cilj i predmet istraživanja, definicije, jedinice posmatranja, organizaciju i sprovođenje istraživanja.

Uvedeno je redovno kvartalno publikovanje rezultata o stambenoj izgradnji u BiH koje je djelimično uskladeno sa relevantnim međunarodnim standardima.

Rezultat aktivnosti

U području statistike građevinarstva postoji djelimična usklađenost sa zahtjevima EU u smislu raspoloživosti cijelog niza kratkoročnih pokazatelja koje treba osigurati i dostaviti Eurostatu, na osnovu propisanih definicija, klasifikacija i metoda. Problemi usklađivanja odnose se na organizaciju prikupljanja ovih statistika koje međusobno nisu dosljedne i koji će se riješitim poboljšanjem postojećih i uvođenjem novih metodologija.

Cilj je razvoj kratkoročne poslovne statistike u sektoru građevinarstva po konceptu EU-a, pošto ne postoje kratkoročni poslovni pokazatelji dostavljeni u Eurostat. U višegodišnjem razdoblju trebaju se razviti trenutno nepostojeća te redizajnirati postojeća istraživanja Short Term statistika, prema zahtjevima EU i nacionalnim potrebama.

Ovi su podaci potrebni u pružanju pomoći relevantnim resornim ministrstvima i nadležnim institucijama pri integriranju građevinskih aktivnosti u planiranje nacionalnog ekonomskog razvoja i povećati sposobnost za izradu investicijskih projekata i programa u području građevinarstva.

Isto tako podaci su potrebni za izračunavanje stambenog fonda, pokazatelja iz područja nacionalnih računa, u planiranju proizvodnje vezane za izgradnju i opremanje zgrada i stanova, u odlučivanju o stambenoj politici i drugo.

EU regulative i preporuke

Relevantni međunarodni standardi: NACE Rev1. 1:Commission Regulation EC No. 29/2002 of 19/12/2001 amending Council Regulation (EEC) No. 3037/90 on the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community; OJ: L 6 of 10/1/2002 Classification of Types of Constructions -CC, final version Council Regulation EC No. 1165/98 of 19/5/98 concerning short-term statistics; oj: L 162 of 5/6/98 Methodology of Short-term Business Statistics Eurostat Recommendations for the 2010 Censuses of Population and Housing, UN New York and Geneva, 2006 Statistical standards and studies No. 49,

UN/Eurostat, 1998 Programme of Current Housing and Building Statistics for Countries in the UN/ECE Region, (No. 43, ISBN 92-1-116584-9)

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Kombinovani obuhvat
Status:	U toku
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Kombinovano
Vrsta publikacije:	Saopštenje, bilten

3.02.01.03. - Trgovina na malo

Sadržaj aktivnosti

Izrada metodologije usaglašene sa EU standardima i njena implementacija, uzorkovanje (preduslov: poslovni registar, postojanje raspoloživih podataka struktturnog istraživanja iz navedene oblasti za 2010. kao baznu godinu).

Rezultat aktivnosti

Mjesečni pokazatelji trgovine na malo u skladu sa uredbom EU-a o kratkoročnim pokazateljima: promet na malo bez PDV-a i broj zaposlenih.

EU regulative i preporuke

Council Regulation No 1165/98; Regulation EC No 1158/05; Commission Regulations : No 588/01; No 606/01; No1502/06; No 1503/2006; No 1893/06; No 657/07

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Uzorak

Status:	Nije početo
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Mjesečni
Vrsta publikacije:	Saopštenje

3.02.01.04. - Distributivna trgovina

Sadržaj aktivnosti

Izrada metodologije usaglašene sa EU standardima i njena implementacija; izrada uzorka na bazi poslovnog registra; postojanje raspoloživih podataka strukturnog istraživanja iz navedene oblasti za 2010. kao baznu godinu.

Rezultat aktivnosti

Tromjesečni pokazatelji distributivne trgovine (trgovine na malo motornim vozilima i motornim gorivima i trgovine na veliko) u skladu sa uredbom EU-a o kratkoročnim pokazateljima): promet bez PDV-a i broj zaposlenog osoblja.

EU regulative i preporuke

Council Regulation No 1165/98; Regulation (EC) No 1158/05 Commission Regulations No 588/2001; No 606/01; No 1158/05; No 1502/2006; No 1503/2006; No 1893/06; No 657/07

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Uzorak
Status:	Nije početo
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko

- u skladu sa članom 6. Sporazuma

Periodika:

Tromjesečni

Vrsta publikacije:

Saopštenje

3.02.01.05. - Ugostiteljstvo

Sadržaj aktivnosti

Izrada metodologije usaglašene sa EU standardima i njena implementacija; izrada uzorka na bazi poslovnog registra.

Rezultat aktivnosti

Tromjesečni pokazatelji ugostiteljstva u skladu sa Uredbom EU-a o kratkoročnim pokazateljima za područje H - 55 NACE Rev 1.1. (Aneks D Uredbe EU-a); promet i broj zaposlenih; promet i broj zaposlenih na nivou skupina ili odeljaka NACE Rev.1.1; svi pokazatelji u apsolutnim iznosima ili indeksu.

EU regulative i preporuke

Council Regulations No 1165/98; Commission Regulations :No 588/01; No. 606/01; No 1158/05; No1502/06, No 1503/06; No 657/07

Početak:

1/2009

Kraj:

12/2012

Odgovorna institucija:

Agencija za statistiku BiH

Obuhvat:

Uzorak

Status:

Nije početo

Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:

BHAS / FZS / RZSRS

Razina diseminacije statističkih podataka:

Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt
Brčko
- u skladu sa članom 6. Sporazuma

Periodika:

Tromjesečni

Vrsta publikacije:

Saopštenje

3.03. - Energetska statistika

Sadržaj aktivnosti

Izrada metodologije i dizajniranje statističkih istraživanja za prikupljanje podataka o proizvodnji primarnih i transformiranih enerenata, uvozu i izvozu, gubicima, zalihamama i potrošnji u natur. mjernim jedinicama te definisanje i grupisanje enerenata i vidova energije po međunarodnim standardima. Pilot projekti za testiranje metodologije za izradu energetskih bilansa.

Rezultat aktivnosti

Godišnji energetski bilans za električnu energiju, ugalj i naftu u skladu sa standardima Eurostata i IEA;

Godišnji indikatori o proizvodnji, zalihamama, uvozu, izvozu i utrošku po grupama korisnika za el. energiju, čvrsta goriva, derivate nafte i prirodni gas.

EU regulative i preporuke

Energy Statistics Manual prepared jointly by the International Energy Agency / OECD and Eurostat / European Commission, edition 2004

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Potpuni obuhvat
Status:	U pripremi
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Godišnje i višegodišnje
Vrsta publikacije:	Kombinovano

3.04. - Transport

3.04.01. - Informacijski sistem transporta

Sadržaj aktivnosti

Godišnji podaci o infrastrukturi (dužini putne mreže po vrsti kolovoza i gospodarskom značaju, broju i dužini mostova, itd), prijevoznim sredstvima (registriranim cestovnim vozilima prema vrstama vozila, nosivosti, prvi put registriranim vozilima), željeznička infrastruktura (dužina željezničkih pruga, željezničke stanice i druga službena mjesta), željeznička prijevozna sredstva (stanje putničkih i teretnih vagona po razredima, sjedištima i kapacitetima).

Rezultat aktivnosti

Apsolutni pokazatelji o putnoj mreži, prevoznim sredstvima, željezničkoj infrastrukuri i prevoznim sredstvima u željeznici

EU regulative i preporuke

Eurostat/ECMT/UNECE Glossary for Transport Statistics

Komentar

Uspostaviti saradnju sa organima nadležnim za upravljanje putevima u Bosni i Hercegovini.

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Potpuni obuhvat
Status:	U toku
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Godišnja
Vrsta publikacije:	Saopštenje

3.04.02. - Cestovni prijevoz putnika

Sadržaj aktivnosti

Izrada metodologije o cestovnom prevozu putnika. Podaci o broju i kapacitetu prijevoznih sredstava po vrstama; pređeni put prijevoznih sredstava; prijevoz putnika u unutrašnjem i međunarodnom prijevozu- broj putnika i putničkih kilometara.

Rezultat aktivnosti

Apsolutni podaci o kapacitetu prijevoznih sredstava, pređenog puta, prijevozu putnika i cestama.

EU regulative i preporuke

Dokument "Glossary for Transport Statistics" Eurostat, UN/ECE/ECMT, Luxembourg 1994.

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Kombinovani obuhvat
Status:	U toku
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Tromjesečna, godišnja
Vrsta publikacije:	Ostalo

3.04.03. - Cestovni prijevoz robe

Sadržaj aktivnosti

Izrada metodologije za statistiku cestovnog prijevoza robe; podaci o broju i vrsti prijevoznih sredstava po kapacitetima, vrstama i intervalima; pređeni put prijevoznih sredstava, prijevoz tereta u unutrašnjem i međunarodnom prijevozu; prijevoz robe- tone i

tonski kilometri po rastojanjima i vrsti robe, iskorištenje prijevoznih sredstava, utrošak goriva, prihodi, prijevoz robe po kontejnerima u unutrašnjem i međunarodnom saobraćaju.

Rezultat aktivnosti

Apsolutni podaci o prijevozu robe.

EU regulative i preporuke

Dokument "Glossary for Transport Statistics" Eurostat, UN/ECE/ECMT, Luxembourg 1994.

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Kombinovani obuhvat
Status:	U toku
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Tromjesečna, godišnja
Vrsta publikacije:	Ostalo

3.04.04. - Prijevoz robe i putnika željeznicom

Sadržaj aktivnosti

Izrada metodologije za statistiku željezničkog saobraćaja; podaci o prijevozu putnika i putničkim kilometrima u unutrašnjem i međunarodnom prijevozu, prijevozu robe i tonski kilometri u unutrašnjem i međunarodnom prijevozu (izvoz, uvoz i tranzit), prijevoz putnika i putnički kilometri po vrstama prijevoza, razredima i udaljenostima; prijevoz robe i tonski kilometri po vrstama robe i udaljenostima, kombinirani prijevoz robe, iskorištenost prijevoznih sredstava, nabavka i utrošak goriva, investicije i održavanje željezničke infrastrukture i vozila, zaposleni.

Rezultat aktivnosti

Apsolutni podaci o željezničkom prijevozu robe i putnika.

EU regulative i preporuke

Council Directive No. 80/1177/EEC, 4/12/80: Statistical returns in respect of carriage of goods by rail, Eurostat.

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Potpuni obuhvat
Status:	U toku
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Tromjesečn, godišnja
Vrsta publikacije:	Ostalo

3.04.06. - Statistika zračnog saobraćaja

Sadržaj aktivnosti

Izrada metodologije za statistiku zračnog saobraćaja; podaci o broju, kapacitetu i iskorištenosti aviona, pređeni kilometri, prijevoz robe i putnika u međunarodnom saobraćaju, putnički i tonski kilometri, saobraćaj domaćih i inostranih aviona po vrsti saobraćaja- domaći i međunarodni (redovni i vanredni), saobraćaj putnika i robe.

Rezultat aktivnosti

Apsolutni podaci o zračnom saobraćaju robe i putnika.

EU regulative i preporuke

"Draft Council Regulation on statistical returns in respect of carriage of passengers, freight and mail by air", No. 95/0232 (CNS).

Početak:	1/2009
-----------------	--------

Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Potpuni obuhvat
Status:	Nije početo
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Tromjesečn, godišnja
Vrsta publikacije:	Ostalo

3.04.08. - Transportna sigurnost

Sadržaj aktivnosti

Podaci o broju saobraćajnih nesreća na cestama i željezničkim prugama prema vrsti, posljedicama, uzrocima, okolnostima i učesnicima (vozači, pješaci i putnici).

Rezultat aktivnosti

Apsolutni godišnji podaci o saobraćajnim nesrećama na cestama.

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Potpuni obuhvat
Status:	U toku
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Godišnja

Vrsta publikacije:	Godišnji tematski bilten
---------------------------	--------------------------

3.05.01. - Statistika turizma

Sadržaj aktivnosti

Izrada metodologije i dalje usaglašavanje postojećih obrazaca, te podizanje kvaliteta obračunatih indikatora kroz izradu uzorka i uvođenje novih indikatora prema preporukama EU Regulativa.

Rezultat aktivnosti

Mjesečni pokazatelji smještajne statistike turizma u skladu sa EU standardima: broj smještajnih objekata, soba i postelja, dolazaka i noćenja domaćih i stranih turista (po zemlji porijekla) po vrstama smještaja.

EU regulative i preporuke

Council Directive No 95/57/EC; No.06/110/EC Commission Decision No 1999/35/EC; No 2004/883/EC

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Uzorak
Status:	U toku
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Mjesečni
Vrsta publikacije:	Saopštenje

3.06. - Statistički poslovni registar (SPR)

Sadržaj aktivnosti

Statistički poslovni registar (SPR) je evidencija svih poslovnih subjekata u skladu sa EU regulativom. SPR sadrži osnovne identifikacione i adresne podatke o poduzećima, podatke o njihovim poslovnim djelatnostima kao i indikatore veličine preduzeća formirane na osnovu finansijskih i podataka o broju zaposlenih.

Kao osnovni izvor koristi podatke iz administrativnih registara i evidencija, koji se naknadno poboljšavaju na osnovu informacija iz statističkih istraživanja i drugih statističkih analiza. Registar je snažan alat za planiranje i provođenje istraživanja poslovnih statistika za poduzeća i lokalne jedinice, koristi se kao okvir za izbor uzorka, za izradu adresnih listi, kao dopuna strukturnih podataka i za potrebe nacionalnih računa.

Kontinuirana saradnja između statističara iz istraživačkih odjeljenja i odjeljenja poslovnog registra uz IT podršku i kontinuirana saradnja sa institucijama koje raspolažu administrativnim izvorima podataka doprinijet će unapređenju kvalitete podataka SPR.

Rezultat aktivnosti

Unapređena kvaliteta Statističkog poslovnog registra; postepeno korištenje SPR za izradu okvira uzorka za statistička istraživanja; uvodenje istraživanja o provjeri kvaliteta podataka (djelatnost, status aktivnosti/neaktivnosti, postojanje lokalnih jedinica) (2011)

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Potpuni obuhvat
Status:	Nije početo
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Ostalo
Vrsta publikacije:	Nema publikacije

4. - Statistika poljoprivrede, šumarstva i ribarstva

4.01. - Poljoprivredna proizvodnja

Sadržaj aktivnosti

Statistika poljoprivredne proizvodnje obuhvata statistiku usjeva i statistiku stočarstva. Obezbeđuju se godišnji podaci o: požnjevenim površinama, prinosima po hektaru i proizvodnji žitarica, industrijskog bilja, povrća, krmnog bilja i ostalih usjeva; broju stoke, klanju stoke i stočne proizvodnje. Metod prikupljanja podataka za individualne proizvođača je putem procjene od strane opštinskih procjenitelja. Planira se izrada priručnika o prozvodnim statistikama čiji je cilj poboljšati kvalitet podataka dobijenih od strane opštinskih procjenitelja. Daljnji razvoj proizvodnih statistika ići će u pravcu poboljšanja periodičnosti istraživanja kod klanja stoke – uvođenjem mjesecnih istraživanja, dalnjih usklađivanja kategorija biljnih i stočnih proizvoda. Planira se izrada godišnjih bilansi važnijih biljnih i životinjskih proizvoda.

4.01.01. - Statistika usjeva

Sadržaj aktivnosti

Godišnji podaci o požnjevenim površinama, prinosima po hektaru i proizvodnji žitarica, povrća, krmnog bilja, ostalih usjeva, voća i vinograda;

Stručno-metodološki rad: izrada metodologija, poboljšanje kvaliteta podataka.

Rezultat aktivnosti

Obezbedivanje indikatora poljoprivredne proizvodnje. Metodološko usaglašavanje sa EU standardima grupa poljoprivrednih proizvoda (usjeva); poboljšanje kvalitete proizvedenih podataka; unapređenje međusektorske saradnje.

Izrada godišnjih bilansi za glavne usjeve (2010-2011): podaci o proizvodnji, uvozu, izvozu, domaćoj potrošnji, promjenama zaliha, potrošnji za ishranu ljudi.

EU regulative i preporuke

R837/90 Concerning statistical information to be supplied by member states on cereal production - R959/93 Concerning statistical information to be supplied by member states on crop products other than cereals - Council Regulation (EEC) 357/79 of 5 February 1979, concerning the statistical surveys into the areas under vines

Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Potpuni obuhvat
Status:	U pripremi
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Godišnji
Vrsta publikacije:	Saopštenje

4.01.03. - Stočarstvo i meso

Sadržaj aktivnosti

Broj stoke po vrstama i kategorijama, broj peradi i košnica pčela, bilans stoke i peradi, porijeklo kupljene stoke i peradi, stočna proizvodnja.

Podaci o klanju stoke po vrstama i kategorijama; podaci o proizvodnji mlijeka, jaja, vune, meda

Rezultat aktivnosti

- Unapređenje postojećeg istraživanja po pitanju kategorija stoke i periodičnosti
- Postepeno uvoditi mjesečnu periodičnost istraživanja, kao i procjenu klanja u domaćinstvima (2010-2011).

EU regulative i preporuke

EU legislativa: - Council Directives 93/23, 93/24, 93/25 - Statistical surveys to be carried out on pig production, bovine animal production, on sheep and goat stocks - Council Directives 93/23, 93/24, 93/25 - Statistical surveys to be carried out on pig production, bovine animal production, on sheep and goat stocks

Početak:	1/2009
-----------------	--------

Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Potpuni obuhvat
Status:	U toku
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Ostalo
Vrsta publikacije:	Saopštenje

4.02. - Poljoprivredne strukture

Sadržaj aktivnosti

Popis poljoprivrede je nužno potreban BiH čime bi se stvorila dobra osnova za promjenu metodologije svih važnijih statističkih istraživanja u poljoprivredi. Dobili bi se podaci o broju poljoprivrednih domaćinstava i njihovojoj strukturi. Preporuka međunarodnih eksperata je da se Popis poljoprivrede izvede poslije Popisa stanovništva. Također je preporuka da se unutar Popisa stanovništva ubaci modul (set pitanja) poljoprivrede kako bi se dobio okvir za popis poljoprivrede.

Rezultat aktivnosti

Izrada Zakona o popisu poljoprivrede;

Izrada metodologije, obuka, instruktaže.

EU regulative i preporuke

Council Regulation EC No 571/88 on organisation of the Community surveys on the structure of agricultural holdings and taking into account the various decision which amend this Regulation. Commission Decisions 89/651 - consolidated

Početak:	6/2010
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Uzorak

Status:	Nije početo
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Ostalo
Vrsta publikacije:	Nema publikacije

4.04. - Poljoprivredni računi i cijene

Sadržaj aktivnosti

Stručno-metodološki rad u cilju uvođenja ekonomskih računa u poljoprivredi.

Vrijednosni pokazatelji o prihodima i međufaznoj potrošnji u poljoprivredi.

Statistika cijena u poljoprivredi i indeksi cijena (OUTPUT / INPUT CIJENE).

Rezultat aktivnosti

Izrada metodologije i uvođenje u redovna statistička istraživanja

EU regulative i preporuke

- Handbook for EU Agricultural Price Indices 2000=100 - Regulation (EC) No 138/2004;
Manual on the economic accounts for Agriculture and Forestry EAA/EAF 97 (rev 1. 1.).

Početak:	1/2010
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Potpuni obuhvat
Status:	Nije početo
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Godišnji

Vrsta publikacije:	Saopštenje
---------------------------	------------

4.05.01. - Statistika šumarstva

Sadržaj aktivnosti

Pokazatelji o proizvodnji posječenih stabala industrijskog i ogrijevnog drveta; statistika prerade šumskih proizvoda; štete od požara, lovstvo; unapređenje statistike šumarstva: statistika uvoza-izvoza proizvoda šumarstva, statistike cijena u šumarstvu i ekonomskih računa; inputi u šumarstvu

Rezultat aktivnosti

Unapređenje postojećih statističkih istraživanja u dijelu proizvoda šumarstva; uvođenje statistike cijena u šumarstvu i ekonomskih računa u šumarstvu

EU regulative i preporuke

Eurostat Coded Database -FAO Forest Products Yearbook - Joint
Eurostat/UNECE/FAO/ITTO Forest Sector Questionnaire Anex I of the EAA regulation
Manual nf the economic Accounts for Agriculture and Forestry EAA/EAF 97 rev. 1
European System of Accounts (ESA 95)

Početak:	5/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Potpuni obuhvat
Status:	Nije početo
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Tromjesečni
Vrsta publikacije:	Saopštenje

4.06. - Statistika ribarstva

Sadržaj aktivnosti

Usklađivanje metodologije statistike ribarstva u skladu sa EU metodologijama; izrada metodologije za statistiku akvakulture (vodenih organizama), uzgoj ribe, radna snaga, sportski ribolov.

Rezultat aktivnosti

Uvođenje metodologije u redovna istraživanja.

EU regulative i preporuke

- Handbook of fishery statistics standards

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Potpuni obuhvat
Status:	Nije početo
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Godišnji
Vrsta publikacije:	Saopštenje

5.03. - Statistika okoliša

Sadržaj aktivnosti

Osiguranje kvalitetnih i međunarodno uporedivih podataka je neophodno za planiranje i provođenje politike održivog razvoja na regionalnom i nacionalnom nivou i planiranje mjera zaštite okoliša. U srednjeročnom razdoblju će biti preduzete aktivnosti na izradi, a sve usklađeno sa Eurostat-ovim zahtjevima:

- godišnjeg izvještaja o otpadu,
- godišnjeg izvještaja o investicijama u zaštitu okoliša (ostvarene investicije i tekući izdaci pravnih subjekata u zaštitu okoliša),
- razvoj metodologije za statistiku otpada.

Rezultat aktivnosti

Rezultati istraživanja o otpadu: podaci o ukupnoj količini otpada, količina otpada prema djelatnosti koje ga generiraju, podaci o spaljivanju, kompostiranju i odlaganju otpada. Rezultati istraživanja o investicijama u zaštitu okoliša: podaci o investicijama u zemljište, objekte, mašine i opremu za skupljanje, prijevoz, obradu i odlaganje i skladištenje otpada, za smanjenje ili zaštitu površinskih voda od otpadnih voda, za zaštitu zemljišta i površinskih voda kao i zaštitu prirode.

Rezultati istraživanja u statistici voda: Statistika o upotrebi i onečišćavanju voda.

EU regulative i preporuke

Relevantni međunarodni standardi: NACE Rev 1. 1 ECE Standard Classification of Water Statistics in the ECE Region (ECE/Water/43) Council Regulation on Waste Management Statistics, Eurostat The European Waste Catalogue (EWC) Uredba Evropske unije o strukturnoj poslovnoj statistici (br. 21286/93) Evropski sistem nacionalnih racuna ESA 1995

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Potpuni obuhvat
Status:	U pripremi
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Godišnji
Vrsta publikacije:	Saopštenje

5.07. - Informacijsko društvo

Sadržaj aktivnosti

Obuhvata statistike informacijskih i komunikacionih tehnologija i poštanske statistike.

5.07.01. - Statistike informacijskih i komunikacionih tehnologija

Sadržaj aktivnosti

Anketa o korištenju informacijskih i komunikacionih tehnologija u preduzećima, domaćinstvima i po pojedincima. Anketa je telefonska i sprovodi se na uzorku stratifikovanom po veličini i djelatnosti za preduzeća i kriterijumu urbanosti za domaćinstva i pojedince.

Rezultat aktivnosti

Urađena metodologija za statistike informacijskih i komunikacionih tehnologija; Sprovedena pilot istraživanja za preduzeća, domaćinstva i pojedince; Dobijeni ICT pokazatelji :

- za preduzeća: broj računara, vrsta računarskih sistema, korištenje Interneta, postojanje web stranice, elektronsko poslovanje, elektronske vještine;
- za domaćinstva: broj uređaja, broj računara, korištenje Interneta;
- za pojedince: upotreba mobilnog telefona, Interneta, elektronsko obrazovanje, elektronsko poslovanje.

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Uzorak
Status:	Nije početo
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Godišnji
Vrsta publikacije:	Saopštenje / bilten

5.07.02.01. - Poštanski saobraćaj

Sadržaj aktivnosti

Broj pismenosnih i paketskih pošiljki u unutrašnjem i međunarodnom saobraćaju, platni saobraćaj, telegrami, broj pošta, prijevozna sredstva, poštanska oprema i usluge, prihodi i zaposleni.

Rezultat aktivnosti

Pouzdani podaci o poštanskom saobraćaju na nivou Bosne i Hercegovine.

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Potpuni obuhvat
Status:	U toku
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Tromjesečna, godišnja
Vrsta publikacije:	Saopštenje

5.07.02.02. - Telekomunikacijske usluge

Sadržaj aktivnosti

Telefonske usluge fiksne i mobilne mreže u sekundama u unutrašnjem i međunarodnom saobraćaju. Broj iznajmljenih linija, pretplatnici u mobilnoj telefonskoj mreži, internet pretplatnici, ISDN pretplatnici, ukupni pozivi mobilne telefonije, pozivi unutar mobilne mreže, pozivi od jedne mobilne mreže ka drugoj (roaming), pozivi od mobilne ka fiksnoj mreži, međunarodni pozivi- dolazni i odlazni, prihodi i zaposleni.

Rezultat aktivnosti

Podaci o telekomunikacijama.

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Potpuni obuhvat
Status:	U toku
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Tromjesečna, mjesecna
Vrsta publikacije:	Saopštenje

6.01. - Statistička koordinacija i klasifikacije

Sadržaj aktivnosti

Cilj aktivnosti iz ove teme je da se postigne harmonizacija statističkih varijabli, metoda i klasifikacija na nivou EU i promoviše konzistentnost, koherentnost i potpunost statističkih podataka kroz definisanje odgovarajućih metodoloških okvira. Aktivnosti imaju za cilj olakšati proizvodnju i diseminaciju statističkih podataka kroz centralizaciju statističkih metapodataka kao buduću bazu-okvir za sva statistička istraživanja.

Aktivnosti se odnose na početak uvođenja prakse upravljanja kvalitetom statističkih podataka najprije u oblasti kratkoročnih statistika (tj. koordinacija pripreme izvještaja o kvalitetu, uvođenje i razvoj novih alata za praćenje kvaliteta podataka), koordinaciju implementacije Evropskog kodeksa statističke prakse u oblasti kvaliteta podataka i koordinaciju koncepata i metoda u vezi kvaliteta podataka između statističkih istraživanja.

Drugi dio aktivnosti je vezan za optimizaciju instrumentarija statističkih istraživanja kroz postepenu primjenu preporuka Evropskog priručnika za razvoj upitnika u skladu sa osnovnim idejama Evropskog projekta za razvoj upitnika sa ciljem boljeg povezivanja anketnih istraživanja u cilju dobijanja obuhvatnijih mogućnosti analize podataka.

6.01.02. – Klasifikacije

6.01.02.01. - Klasifikacija djelatnosti

Sadržaj aktivnosti

Klasifikacija djelatnosti KD BiH je klasifikacija svih ekonomskih djelatnosti i koristi se za prikupljanje, obradu, razmjenu i diseminaciju podataka zvanične statistike. Također se koristi i za razvrstavanje poslovnih subjekata (pravnih i fizičkih osoba) kao i za vođenje poslovnih registara. U Bosni i Hercegovini koristi se Klasifikacija djelatnosti KD BiH (standard NACE Rev 1. 1). Zbog promjene evropskog standarda pristupa se izradi Klasifikacije djelatnosti BiH, uskladene sa EU standardom NACE Rev. 2. Ova aktivnost obuhvata kreiranje strukture, objašnjenja, uvodnog dijela Klasifikacije, kao i uspostavljanje tablice veza između KD BIH (standard NACE Rev1. 1) i nove Klasifikacije djelatnosti (standard NACE Rev2). Kao sastavni dio ove aktivnosti uradit će se analiza potrebe za razradom EU klasifikacije. Potrebno je voditi računa o međusobnoj usklađenosti klasifikacija proizvoda (CPA, PRODCOM) sa Klasifikacijom djelatnosti.

Rezultat aktivnosti

Donesena Odluka i objavljena Klasifikacija djelatnosti KDBiH (standard NACE Rev2). Klasifikacija će biti formirana u obliku baze podataka, koja će se koristiti za jedinstvenu upotrebu u svim oblastima, kao i za punjenje na klasifikacijski server.

EU regulative i preporuke

Regulation (EC) n° 1893/2006 of the European Parliament and of the Council establishing the NACE Rev. 2 was adopted on 20/12/2006 and has been published in the OJ No L 393 of 30 December 2006. Commission Regulation (EC) No 973/2007 amending 10 EC Regulations on specific statistical domains implementing the statistical classification of economic activities NACE Revision 2 was adopted on the of 20 August 2007.

Komentar

KD BiH bi trebala biti u primjeni od 2010. g prvenstveno zbog potreba kratkoročnih statistika i uvođenja nove bazne godine.

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Potpuni obuhvat
Status:	U pripremi
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Višegodišnji
Vrsta publikacije:	Metodološki dokument

6.01.02.02. - Klasifikacije proizvoda

Sadržaj aktivnosti

Klasifikacije proizvoda razvrstavaju proizvode (robe i usluge) sa zajedničkim karakteristikama, odnosno izlazne rezultate neke ekonomske djelatnosti. U ovoj aktivnosti prate se klasifikacije proizvoda čiji je osnovni kriterij industrijsko porijeklo proizvoda i koje se zbog toga mogu povezati sa klasifikacijom djelatnosti. U BiH se primjenjuje Klasifikacija

proizvoda po djelatnosti - KPD BiH koja je usuglašena sa CPA 2002 i Nomenklatura industrijskih proizvoda NIP BiH 2005, koja se bazira na PRODCOM listi iz 2005. godine. Klasifikacija proizvoda po djelatnosti osigurava zajednički okvir za uspoređivanje statističkih podataka o proizvodima (robe i usluge). Prve četiri cifarske oznake u KPD BiH su identične sa onima iz Klasifikacije djelatnosti KD BiH. Nomenklatura industrijskih proizvoda se koristi za razvrstavanje industrijskih proizvoda u domenu poslovnih statistika. Prvih šest cifara NIP BiH 2005 su identične sa šiframa KPD BiH.

Budući da su u toku revizije osnovnih međunarodnih ekonomskih klasifikacija, kao i revizija Klasifikacije djelatnosti KD BiH u sljedećem periodu planira se i revizija Klasifikacije proizvoda po djelatnostima KPD BiH i Nomenklature industrijskih proizvoda NIP BiH.

Rezultat aktivnosti

Objavljena Klasifikacija proizvoda po djelatnosti KPD BiH i Nomenklatura industrijskih proizvoda NiP BiH usuglašene sa Klasifikacijom djelatnosti BiH (standard NACE Rev 2) i važećim evropskim standardima. KPD BiH i NiP BiH će biti formirane u obliku baze podataka, koje će se koristiti za jedinstvenu upotrebu u svim oblastima, kao i za punjenje na klasifikacijski server.

Komentar

KPD BiH i NiP BiH bi trebale biti u primjeni od 2010. g prvenstveno zbog potreba kratkoročnih statistika i uvođenja nove bazne godine.

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Potpuni obuhvat
Status:	Nije početo
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Višegodišnji
Vrsta publikacije:	Metodološki dokument

6.01.02.03. - Klasifikacija zanimanja ISCO 08

Sadržaj aktivnosti

Opisi zadataka pojedinačnih zanimanja po skupinama i podskupinama djelatnosti.

Rezultat aktivnosti

- Dodjeljivanje naziva zanimanja i opisi svakog pojedinačnog zanimanja;
- Uključivanje novih naziva zanimanja i njihovih opisa;
- Isključivanje pojedinih zanimanja iz pojedinih podskupina djelatnosti i njihovo uključivanje u druge srodne djelatnosti.

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Potpuni obuhvat
Status:	U toku
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Višegodišnji
Vrsta publikacije:	Metodološki dokument

6.01.02.04. - Registar prostornih jedinica za statistiku

Sadržaj aktivnosti

Pokrenuti inicijativu za donošenje potrebne legislative i metodologije prostornog registra.

Rezultat aktivnosti

Pokrenuta inicijativa za donošenje potrebne legislative i metodologije prostornog registra.

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Potpuni obuhvat
Status:	Nije početo
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Višegodišnji
Vrsta publikacije:	Metodološki dokument

6.01.02.05. - Ostale klasifikacije

Sadržaj aktivnosti

- Klasifikacija lične potrošnje prema namjeni-COICOP;
- Klasifikacija građevinarstva CC;
- Klasifikacija obrazovanja ISCED.

Rezultat aktivnosti

Harmonizovane klasifikacije i njihova primjena u statistici

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Potpuni obuhvat
Status:	Nije početo
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju	BHAS / FZS / RZSRS

statistike:

Razina diseminacije statističkih podataka: Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko
- u skladu sa članom 6. Sporazuma

Periodika: Višegodišnji

Vrsta publikacije: Metodološki dokument

6.01.03. - Klasifikacije za statistiku vanjske trgovine

Sadržaj aktivnosti

Povezivanje Carinske tarife BiH sa Klasifikacijom djelatnosti BiH, Klasifikacijom proizvoda po djelatnosti BiH, Standardnom međunarodnom trgovinskom klasifikacijom kao i sa Carinskom tarifom BiH iz prethodnih godina.

Rezultat aktivnosti

Proizvodnja kvalitetnih vremenskih serija podataka, kao i dobijanje podataka po različitim klasifikacijama na detaljnem nivou.

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Potpuni obuhvat
Status:	Nije početo
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Ostalo
Vrsta publikacije:	Interni metodološki dokument

6.01.05. - Uspostavljanje klasifikacijskog servera

Sadržaj aktivnosti

Saradnja sa drugim statističkim institucijama, postavka servera i razvoj softvera, kreiranje i ažuriranje baze klasifikacija.

Rezultat aktivnosti

Postavljen server klasifikacija

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Potpuni obuhvat
Status:	Nije početo
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Ostalo
Vrsta publikacije:	Nema publikacije

6.02. - Obuke

Sadržaj aktivnosti

Uključivanje što većeg broja ljudi u razne vrste obuka: dodatno obrazovanje(postdiplomski, sl.), strani jezici, statističke obuke (metodologije, novi standardi, novi alati u praksi u zvaničnoj statistici, IT studijska putovanja, obuka na duži period u drugoj instituciji, specijalističke obuke).

Rezultat aktivnosti

Program obuke za statistička istraživanja, program obrazovanja, program za obuku pripravnika; program za IT; program za specijalističke obuke (EU obuka, management, itd), bolje obučeno osoblje.

6.03. - IT podrška, standardi i alati za statističku proizvodnju

Sadržaj aktivnosti

- Implementacija IT strategije;
- Dizajn, razvoj, servisiranje i održavanje IT aplikacija;
- Uvođenje standarda;
- Praćenje razvoja softwera i softverskih alata i njihova primjena;
- Razvoj metabaze i povezivanje sa IT aplikacijama.

Koristiti alate i softver koji razvija Eurostat (SDMX (Statistical Data and Metadata eXchange), DSDs (Data Structured Definitions)) i specijalno napravljeni programi za prenos, kao i prenos preko fizičkih nosilaca podataka (CD, DVD i slično).

Rezultat aktivnosti

Primjenjena IT strategija.

Razvijeni jedinstveni programi za unos, kontrolu i obradu za statistička istraživanja, razvijene baze podataka i povezane sa meta podacima i preneseni podaci na siguran i efikasan način.

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Uzorak
Status:	Nije početo
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	-
Vrsta publikacije:	-

6.05. - Definisanje meta podataka i razvoj metabaze

Sadržaj aktivnosti

Upotreba standarda za meta podatke i metabaze (UML, DDS i sl.). Koristiti iskustva i rješenja drugih razvijenih zemalja, i razviti aplikaciju za kreiranje metabaze, povezati je sa procesima, primjenjivati postepeno na sve podatke i statistička istraživanja. Povezati sa podacima iz IT baza i aplikacija.

Rezultat aktivnosti

Otpočinjanje aktivnosti na uspostavi metabaze, definisanju metapodataka i primjene na sva statistička istraživanja

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Potpuni obuhvat
Status:	U toku
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Ostalo
Vrsta publikacije:	Ostalo

6.06. - Informisanost i diseminacija

Sadržaj aktivnosti

Daljnji razvoj najefikasnijih oruđa za komunikaciju: website, saopštenja, publikacije, baze podataka, press konferencije, promocije. Istovremeno objavljivanje podataka na Internetu i u publikovanom materijalu. Bolje korištenje elektronske diseminacije. Postepeno uvođenje kalendara publikovanja za najvažnije statističke indikatore. Razvoj diseminacione baze podataka, koja će biti dostupna i javno na Internetu. Uspostava zajedničkog sistema prenosa podataka po principu jedne ulazne tačke (e-DAMIS).

Odgovoriti zahtjevima korisnika podataka, te uspostaviti sistem praćenja korištenja zvanične statistike kao i monitoring kvaliteta usluga. Formireti Informacioni Centar i biblioteku. Nastaviti i poboljšati razmjenu podataka sa administrativnim izvorima i međunarodnim organizacijama.

Uvođenje i održavanje moderne intranet stranice za internu komunikaciju unutar sistema.

Rezultat aktivnosti

Prezentacija Statističkog Sistema BiH za korisnike i medije putem publikovanog materijala i prezentovanog na web stranici, intranetu (za interno informisanje), kreirane elektronske publikacije, kreiran elektronski arhiv. Publikacije: tematski bilteni, metodologije,

klasifikacije, saopštenja, rezultati anketa, informacije po upitu, informacije putem Interneta i Intraneta. Publikacije se izdaju na 3 lokalna jezika i na Engleskom jeziku i dva pisma: latinica i čirilica.

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Potpuni obuhvat
Status:	U toku
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Mjesečno / kvartalno / godišnje
Vrsta publikacije:	Kombinovano

6.09. - Međunarodna saradnja

Sadržaj aktivnosti

Međunarodna saradnja u statistici je neophodna za uspješnu tranziciju ka modernom statističkom sistemu koji treba da omogući proizvodnju svih neophodnih podataka u procesu pridruživanja i za pridruživanje. Proizvodnja međunarodno uporedive statistike u eri globalizacije postaje imperativ za svako društvo. Za zemlje kandidate, što bi BiH trebala postati u periodu implementacije ovog srednjoročnog programa, saglasnost sa acquis-om u statistici je veoma važan srednjoročni zahtjev za pridruživanje koji je postavljen u Kopenhagenskim kriterijumima.

Cilj međunarodne saradnje je da pomogne u ovom procesu i implementira se kroz različite aktivnosti koje možemo podijeliti u nekoliko kategorija.

1. Koordinacija i učestvovanje na međunarodnim sastancima i seminarima

U međunarodnim okvirima Agencija ima dužnost da predstavlja kompletan statistički sistem BiH učešćem na različitim sastancima, konferencijama, seminarima i sl.

Također, vrši dalje unapređenje saradnje sa statističkim uredima zemalja EU i EUROSTAT-om, zemljama u okruženju i svim drugim relevantnim međunarodnim institucijama putem aktivnog učešća na sljedećim sastancima:

- Aktivno učešće na sastancima direktora regije Zapadni Balkan i Eurostata (PGSC - Policy Group on Statistical Cooperation); sastanak voditelja međunarodne saradnje Evropskih zemalja (MGSC -Management Group on Statistical Cooperation); DGINS (redovni godišnji sastanci direktora statističkih institucija); godišnji sastanci UN statističke komisije u New York-u koje organizira UNSD, Konferencija evropskih statističara (CES) u organizaciji UNECE-a
- Učešće na drugim redovnim sastancima i seminarima koje organiziraju UN, EFTA, WB, IMF, UNICEF, OECD i druge organizacije
- Aktivnije učešće predstavnika statističkih institucija na radnim sastancima i grupama koje organizira Eurostat (za različite statističke oblasti).

2. Koordinacija tehničke i druge pomoći

Implementacija međunarodnih projekata koje finansiraju različiti donatori i koji se u manjem ili većem obimu implementiraju u sve tri statističke institucije a koordinacionu ulogu ima međunarodni odjel Agencije koja obavlja sljedeće aktivnosti:

- Prijava za raspisane programe pomoći (IPA i sl.) i priprema potrebne dokumentacije; koordinacija priprema unutar statističkog sistema; organizacija obuka i prezentacije
- Aktivno učešće u planiranju i koordinaciji u implementaciji regionalnih programa pomoći.
- Aktivno učešće u realizaciji bilateralnih programa pomoći koordinacija donatorskih aktivnosti (bilateralni sastanci; organizacija informativnih sastanaka, dostava materijala i sl.)

3. Regionalna saradnja

Ovaj segment se naglašava kao važan u svim preporukama Eurostata.

U ovom periodu za BiH je segment regionalne saradnje posebno značajan jer omogućava jednostavnu i brzu razmjenu iskustava i korištenje najboljih praksi susjednih i zemalja okruženja.

Ojačati veze sa susjednim zemljama i koristiti iskustva u područjima koja su od važnosti za BiH (pripreme za popis; iskustva u anketnim istraživanjima; organizacija rada u institucijama, itd.).

Aktivnosti uključuju svaki vid komuniciranja, organizaciju studijskih i drugih posjeta; pripremu nacrta ugovora; pružanje informacija o našim iskustvima

4. Izvještavanje prema vanjskim partnerima (Eurostat, IMF, UN, ILO, UNICEF; OECD, itd.)

Koordinacija aktivnosti primanje zahtjeva i slanje izvještaja, upitnika, dostava podataka, redovne procjene usklađenosti BiH statistike sa aquis-om (SMIS)

5. Evropske integracije

Aktivnosti vezane za proces pridruživanja, realizaciju prioriteta iz Evropskog partnerstva

- Redovni kontakti sa DEI-em i učešće na svim sastancima vezanim za EI u radnoj grupi za statistiku kao nositelj aktivnosti i drugim radnim grupama kao član;
- Priprema izvještaja o napretku i realizaciji prioriteta;
- Kandidovanje i priprema projekata ;
- Učešće na obukama i organizacija obuka za uposlenike.

6. Pomoć u harmonizaciji domaćih propisa sa EU i ostalim međunarodnim standardima (UN, IMF. . .)

- Prevodenje različitih dokumenata, propisa, izvještaja sa engleskog i na engleski jezik;
- Organizacija značajnih skupova;
- Priprema različitih dokumenata na zahtjev.

7. Horizontalna saradnja statističkih institucija s ciljem realizacije međunarodnih obaveza i projekata

Rezultat aktivnosti

- Profesionalni razvoj statističara;
- Aktivnosti donatora prilagoditi vlastitim potrebama i postavljenoj listi prioriteta;
- Što aktivnija uloga Agencije u procesu planiranja, pripreme, vođenja i realizaciji projekata;
- Permanentna, blagovremena i kvalitetna informisanost i obuka iz oblasti statistike i drugih relevantnih područja;
- Jačanje saradnje sa svim relevantnim partnerima uključujući i zemlje u regiji;
- Kroz realizaciju projekata postići razvoj svih prioritetnih statistika, izgradnju statističkih kapaciteta i što veću harmonizovanost sa EU i međunarodnim standardima.

Implementacija međunarodnih projekata zavisi od osiguranja proračunskih sredstava, donatorskih sredstava, vlastitih kapaciteta uz poštivanje i realizaciju vlastitih planskih zadataka.

6. 10. - Istraživački i metodološki rad

Sadržaj aktivnosti

Osiguranje matematičko-statističke podrške raznim statističkim istraživanjima u cilju unapređenja njihovih metodologija, metoda analize, korištenja statističkih softvera, kao i kvaliteta i opsega dobijenih rezultata. Indirektni cilj ovih aktivnosti je jačanje povjerenja u statističke podatke-rezultate i širenje statističke kulture.

6. 10.01.01. - Metodološki razvoj aktivnosti i softverska podrška

Sadržaj aktivnosti

Matematičko-statistička podrška statističkim aktivnostima u razvoju i primjeni metoda izbora uzoraka, metoda procjenjivanja i metoda za postizanje tačnosti u anketama na bazi uzoraka, razvoju automatskih procedura editovanja i imputacije podataka, metoda za postizanje statističke povjerljivosti u rezultate kao i metoda analize vremenskih serija. Proširivanje primjene raspoloživih statističkih softvera u statističkim istraživanjima, uspostava standardizacije softverskih rješenja između Agencije i entitetskih zavoda u svim fazama statističkih istraživanja (softver za unos, obradu i analizu podataka, izbor uzorka, editovanje i imputaciju podataka, razvoj. Razvijati sistem upravljanja kvalitetom u svim segmentima statističkog sistema.

Rezultat aktivnosti

Unapređena metodologija statističkih istraživanja kroz: uvođenje metoda na bazi uzorka, primjenu metoda analize i procjene te novih metoda editovanja i imputacije podataka. Uspostavljena standardizacija u primjeni statističkih softvera.

Komentar

Implementacija novih metodologija u raznim oblastima statistike podrazumijeva uvođenje metoda na bazi nepotpunog obuhvata što zahtijeva i primjenu specifičnih metoda obrade i analize podataka kao i novih softverskih paketa i razvoj vlastitih aplikacija. Očekuje se usaglašavanje primjene istih između statističkih institucija.

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Potpuni obuhvat
Status:	Nije početo

Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Ostalo
Vrsta publikacije:	Ostalo

6. 11. - Sigurnost podataka i statistička pouzdanost

Sadržaj aktivnosti

Statistička povjerljivost je fundamentalni princip svih statističkih ureda koja ima za cilj da se zadovolje sve potrebe davalaca podataka, sa jedne strane, i korisnika podataka, sa druge strane. To se postiže na osnovu primjene regulativa i principa Eurostata kao osnove za harmonizaciju praksi nacionalnih ureda za statistiku. Cilj je definisati i implementirati mјere za osiguranje informatičke sigurnosti i zaštite povjerljivih statističkih podataka kao i koordinacija aktivnosti zaštite podataka unutar Evropskog statističkog sistema s namjerom postizanja opšte prihvaćenih visokih standarda sigurnosti.

Rezultat aktivnosti

Usaglašavanje pravnih propisa u kojima se uređuje zaštita podataka sa drugim institucijama u BiH, davanje pravne podrške u vezi zahtjeva korisnika za povjerljive podatke. Pripremljen pravilnik o zaštiti statističkih individualnih podataka.

6. 11.01.01. - Sigurnost i zaštita podataka

Sadržaj aktivnosti

Unapređenje metoda zaštite individualnih podataka između Agencije i entitetskih zavoda za statistiku kao i statističkih institucija i drugih partnera u projektima u cilju efikasnije razmjene baza podataka, koordinacije u korištenju administrativnih i statističkih podataka i postizanja bolje organizacije rada statističkih institucija te unapređenje kvaliteta statističkih podataka. Razrada kriterija za zaštitu individualnih podataka, izučavanje i primjena alata i metoda za razvoj diseminacijske baze podataka, tretiranje molbi za individualnim podacima.

Rezultat aktivnosti

Veće povjerenje u statističke podatke od strane davalaca i korisnika podataka. Uvedeni principi tretmana individualnih podataka. Razvijena diseminacijska baza podataka koja obuhvata rezultate različitih statističkih istraživanja.

Komentar

Unapređenje načina raspolaganja podacima između statističkih institucija kao i između njih i drugih korisnika i davalaca podataka na principima Zakona o zaštiti individualnih podataka i principima dobre prakse razvijenih zemalja sa ciljem širenja statističke kulture i jačanja povjerenja u statističke podatke.

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Potpuni obuhvat
Status:	Nije početo
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Ostalo
Vrsta publikacije:	Ostalo

7. - Administrativna podrška

Sadržaj aktivnosti

Obuhvata Upravljanje IT infrastrukture; Osnovna infrastruktura; Upravljanje ljudskim resursima; Upravljanje finansijskim resursima; Revizija; Opšta administracija

7.01. - Upravljanje IT infrastrukture

Sadržaj aktivnosti

Cilj je obezbjediti stabilnu IT infrastrukturu: Računski centar, mrežu i telekomunikacije. Serveri, centralna mreža, storage i trake će se koristiti. Sistem će biti povezan sa Računarskim centrima u entitetskim statističkim zavodima i distriktu Brčko. Mreža i mrežni servisi bazirani na njima su u području interne i eksterne komunikacije (Internet, intranet, e-mail, autentikacije, file, print servisi). Primjena IT koncepta zaštite, sigurnosti, povjerljivosti i integriteta podataka (automatizovani backup). Raditi prema dokumentu IT strategija u statističkim institucijama BiH.

Rezultat aktivnosti

Stabilna IT infrastruktura je preduslov za proizvodnju statističkih podataka. Dobra zaštita podataka.

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Potpuni obuhvat
Status:	U toku
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	Bosna i Hercegovina / Entiteti / Distrikt Brčko - u skladu sa članom 6. Sporazuma
Periodika:	Ostalo
Vrsta publikacije:	Ostalo

7.02. - Ljudski resursi

Sadržaj aktivnosti

Pravodobno i efikasno planiranje ljudskih resursa, planiranje i osiguranje potrebne obuke (eksterno i interno) i primjena prakse upravljanja ljudskim resursima u Eurostatu i zemljama EU.

Unapređivanje ljudskih resursa.

- Ažuriranje podataka o zaposlenima;
- Održavanje organizacione šeme institucije;
- Integracija sa drugim relevantnim sistemima;
- Analiza i izrada opisa poslova, odnosno njihove strukture;
- Izrada statističkih izveštaja i analiza ;
- Planiranje ljudskih potencijala;
- Regрутovanje i selekcija ;
- Analiza potreba za dodatnim obukama i školovanjem;
- Izrada planova obuka i školovanja ;
- Ocjenjivanje rezultata rada i analiza rezultata rada zaposlenih (procjena učinka);
- Planiranje karijere i nagrađivanje.

Rezultat aktivnosti

Utvrđivanje adekvatne i funkcionalne organizacione strukture i sistem upravljanja. Osigurava se da organizacija ima pravu količinu i profil ljudi za postizanje planiranih aktivnosti.

7.03. - Upravljanje finansijskim sredstvima

Sadržaj aktivnosti

Obuhvata procese koji se odnose na budžet Agencije za Statistiku BiH uključujući i odjeljenje u distriktu Brčko, i to: planiranje, kreiranje i upravljanje budžetom. Cilj je da se dobiju pouzdani podaci o potrošnji sredstava i povećanju vrijednosti. Glavna upotreba- finansijska kontrola Agencije.

Rezultat aktivnosti

Plan i realizacija budžeta, finansijski računi, kontrola budžeta.

8.04. - Opšta pravna podrška

Sadržaj aktivnosti

Zakon o statistici BiH:

-Usaglašavanje Zakona o statistici BiH sa pravnim propisima EU i sa međunarodnim

principima, standardima i najboljim praksama

-Statistički program Bosne i Hercegovina i Godišnji planovi rada

-Priprema nacrta, konsultacije i priprema prijedloga statističkih programa i plana rada;

-Izmjene i dopune Plana; praćenje realizacije i izvještavanje;

-Priprema i izrada sporazuma o saradnji;

-Priprema i izrada sporazuma o saradnji kojima se uređuju određeni odnosi u provođenju statističkih aktivnosti između Agencije za statistiku i nadležnih institucija u Bosni i Hercegovine;

Vijeće za statistiku:

-Priprema i organizacija sjednica Vijeća za statistiku BiH i praćenje primjene preporuka;

-Ostala statistička tijela u BiH: inicijative i pripreme prijedloga za formiranje tijela, pripreme materijala i organizacija sastanaka; praćenje implementiranja prijedloga.

Početak:	1/2009
Kraj:	12/2012
Odgovorna institucija:	Agencija za statistiku BiH
Obuhvat:	Potpuni obuhvat
Status:	Nije početo
Nadležni organi za proizvodnju i diseminaciju statistike:	BHAS / FZS / RZSRS
Razina diseminacije statističkih podataka:	-
Periodika:	Ostalo
Vrsta publikacije:	-

Statistički Program BiH za 2009-2012 izrađen je u saglasnosti sa:

- Višegodišnjom razvojnom strategijom BiH ;
- Strategijom intergracije BiH u Evropsku Uniju (2006);
- Prioritetima Evropskog partnerstva BiH;
- Statističkim programom Eurostata 2008 – 2012;
- Kompendijum statističkih zahtjeva, Eurostat, 2009;
- Preporukama UN ECE/CES, IMF;
- Master planom i drugim preporukama CARDS Twinning projekta »Podrška Statistici BiH«.

Anex I

Osnovni principi zvanične statistike

Statistička komisija kod UN je, s namjerom, da se pomogne i stimulira proces razvoja i harmonizacije zvanične statistike na državnom i međunarodnom nivou i utvrdi uloga zvanične statistike i pruže opšte smjernice za funkcionisanje statističkih sistema, usvojila osnovne principe zvanične statistike. Statističke agencije imaju obavezu da se pridržavaju ovih principa.

Izvod iz izvještaja Statističke komisije s posebne sjednice održane u New Yorku od 11-14 aprila 1994. godine. Službeno obavještenje Savjeta za ekonomска i socijalna pitanja, 1994., Dodatak 9.

Aktivnosti koje je poduzela Komisija.

59. Komisija je usvojila fundamentalne principe oficijelne statistike u skladu sa ECE odlukom

C(47), ali sa novom revidiranom preambulom.

Princip 1: Relevantnost, nepristrasnost i jednaka dostupnost

“Zvanična statistika je neophodan element informacijskog sistema svakog demokratskog društva; ona daje vlasti, ekonomiji i javnosti informacije o stanju na ekonomskom, demografskom i društvenom području, te na području okoliša. U ovu svrhu, statističke agencije moraju prikupljati statističke podatke koji zadovoljavaju test upotrebljivosti kod korisnika i staviti ih na raspolaganje javnosti, da bi se ispoštovalo pravo građana na javnu informaciju.”

Princip 2: Profesionalni standardi i etika

“Da bi se održalo povjerenje u zvaničnu statistiku, statističke agencije treba da se strogo drže profesionalnih obzira, uključujući naučne principe i profesionalnu etiku pri donošenju odluka o metodama i procedurama prikupljanja, obrade, pohranjivanju i prezentaciji statističkih podataka.”

Princip 3: Odgovornost i transparentnost

“Da bi se omogućilo ispravno tumačenje podataka, statističke agencije treba da prezentuju statističke informacije u skladu s naučnim standardima što se tiče izvora, metoda i procedura statistike.”

Princip 4: Sprečavanje zloupotrebe

“Statističke agencije imaju pravo da komentarišu pogrešna tumačenja i zloupotrebu statistike.”

Princip 5 :Efikasnost

“Podaci za statističke svrhe se mogu izvlačiti iz svih vrsta izvora, bili oni statističke ankete ili administrativne evidencije. Statističke agencije vrše izbor izvora u odnosu na kvalitet, pravovremenost, cijenu i opterećenost ispitanika.”

Princip 6: Statistička povjerljivost

“Individualni podaci koje prikupljaju statističke agencije za statističko skupljanje podataka, bez obzira da li se odnose na fizička ili pravna lica, moraju biti strogo povjerljivi i upotrebljavaju se isključivo u statističke svrhe.”

Princip 7: Statistički zakoni

“Zakoni, regulative/pravila u okviru kojih statistički sistemi djeluju moraju se saopštavati javnosti.”

Princip 8: Koordinacija

“Koordinacija između statističkih agencija unutar država je od presudne važnosti za postizanje konzistentnosti i efikasnosti u statističkom sistemu.”

Princip 9: Međunarodni standardi

“Upotrebom međunarodnih koncepta, klasifikacija i metoda od strane statističkih agencija u svakoj zemlji, promoviše se konzistentnost i efikasnost statističkog sistema na svim zvaničnim nivoima.”

Princip 10: Međunarodna suradnja

“Bilateralna i multilateralna kooperacija u statistici doprinosi poboljšavanju sistema zvanične statistike u svim zemljama.”

Kodeks evropske statistike

U skladu sa Zakonom o statistici BiH Agencija ima obavezu da pruža statističke usluge visokog kvaliteta, a proizvod statistike ujedno predstavlja dodanu vrijednost Agencije i statistike BiH.

O kvaliteti govori i Kodeks evropske statistike i određuje minimalnu grupu standarda za institucionalno uređenje statističkih institucija. Cilj Kodeksa je da jača povjerenje korisnika i davatelja podataka, povjerenje u nezavisne, integrisane i odgovorne državne statističke institucije i Eurostat, kao i da podstakne primjenu najboljih statističkih principa, metoda i praksi s ciljem poboljšanja kvaliteta. Kodeks je usvojen 2005. godine na preporuku Evropske komisije i odobrilo ga je Vijeće ministara za ekonomска i finansijska pitanja EU (ECOFIN).

Kodeks evropske statistike definira 15 principa u oblastima institucionalnog okruženja, statističkih procesa i statističkih rezultata, a institucije koje su uključene u proizvodnju i diseminaciju oficijelnih statističkih podataka trebaju se pridržavati Kodeksa. Prihvatanje ili postupanje po Kodeksu prošireno je i na ostale proizvođače oficijelnih statističkih podataka u zemljama članicama EU. Eurostat traži od državnih statističkih institucija da dostave (a prije toga da primjene) procjenu o stanju usklađenosti državnog statističkog sistema s principima i indikatorima i da odrede mjere za poboljšanje u oblastima (kao i aktere) u kojima usklađenost nije postignuta. Kodeks daje 77 indikatora koji se koriste kao referentne tačke praćenja usklađenosti sa principima Kodeksa.

Kodeks je namijenjen za provedbu:

- vladajućim tijelima (vladama, ministarstvima, komisijama, vijećima) – kako bi pružio smjernice uz pomoć kojih će njihove statističke usluge biti stručno organizovane te će biti u stanju proizvoditi vjerodostojnu evropsku statistiku na način da samostalnost, integritet i odgovornost budu zajamčeni;
- statističkim tijelima i njihovom osoblju – kako bi se osiguralo polazište za statističke principe, vrijednosti i postupke, koji će pomoći pri proizvodnji i diseminaciji harmonizovane evropske statistike visoke kvalitete.

Kodeks je namijenjen i za informisanje:

- korisnicima, kako bi pokazao da su evropska i nacionalna statistička tijela nepristrana te da su podaci koje proizvode i diseminiraju pouzdani i objektivni;
- davateljima podataka, kako bi pokazao da je povjerljivost podataka koju daju zaštićena, te da neće biti izloženi pretjeranim potraživanjima.

Vladajuća tijela i statistička tijela unutar Evropske zajednice obavezuju se na pridržavanje principa određenih ovim pravilnikom, te na periodični nadzor njihove primjene uz pomoć indikatora dobre prakse za svaki od 15 spomenutih principa, koja će se koristiti kao odrednice

Institucijski okvir

Institucijski i organizacijski faktori znatno utječu na učinkovitost i vjerodostojnost statističkog tijela koje proizvodi i diseminira podatke evropske statistike. Relevantna pitanja odnose se na stručnu nezavisnost, punomoć za prikupljanje podataka, primjerenost sredstava, predanost kvaliteti, statističku povjerljivost, neutralnost i objektivnost.

Princip 1: Stručna nezavisnost – Stručna nezavisnost statističkih tijela od ostalih političkih, regulatornih i upravnih odjela i tijela, te subjekta iz privatnog sektora, jamči vjerodostojnost evropske statistike.

Indikatori:

- Nezavosnost statističkog tijela od političkih tijela i ostalih vanjskih utjecaja, pri proizvodnji i diseminaciji službene statistike, utvrđena je zakonom.
- Šef statističkog tijela ima dovoljno visok hijerarhijski status pomoću kojeg osigurava pristup političkim tijelima i upravnim javnim tijelima na višoj razini. On/ona mora imati najviši stupanj stručne sposobnosti.
- Šef statističkog tijela i, po potrebi, šefovi njihovih statističkih podtijela imaju isključivu odgovornost pri izboru statističkih metoda, standarda i postupaka, te izboru sadržaja i vremenskog slijeda statističkih saopštenja.
- Objavljuju se statistički programi rada i periodički izvještaji kojima se prati napredak.
- Statistička saopštenja jasno se razlikuju i objavljuju nezavisno o političkim izvještajima.
- Statističko tijelo, po potrebi, javno se izjašnjava o statističkim pitanjima, uključujući kritiku i zloupotrebu službene statistike.

Princip 2: Punomoć za prikupljanje podataka – Statistička tijela moraju imati pravovaljanu punomoć za prikupljanje podataka za potrebe evropske statistike. Upravne jedinice, poduzeća i domaćinstva, te javnost u cjelini mogu se primorati da, na zakonskoj osnovi a na zahtjev statističkih tijela, dopuste pristup ili proslijede podatke za potrebe evropske statistike.

Indikatori :

- Punomoć za prikupljanje informacija potrebnih pri proizvodnji i diseminaciji službene statistike uređuje se zakonom.
- Statističkom tijelu dopuštena je upotreba administrativnih evidencija u statističke svrhe, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom

- Temeljem pravnog akta, statističko tijelo može iznuditi odaziv potreban za potrebe statističkih istraživanja.

Princip 3: Primjerenošć sredstava – Sredstva kojima raspolažu statistička tijela moraju biti dostatna za ispunjavanje evropskih zahtjeva.

Indikatori:

- Ljudska, novčana i elektronička sredstva, dovoljna u količini i kvaliteti, raspoloživa su za zadovoljavanje tekućih potreba evropske statistike.
- Obim, pojedinosti i troškovi evropske statistike primjereni su potrebama.
- Koriste se postupci za procjenu i opravdanje zahtjeva za novim evropskim nacionalnim statistikama usprkos troškovima koje one sa sobom nose.
- Postupcima se procjenjuje trajna potreba za svim evropskim nacionalnim statistikama, kako bi se utvrdilo mogu li se troškovi za koju od njih obustaviti ili smanjiti u svrhu olakšavanja budžeta.

Princip 4: Predanost kvaliteti – Sve članice ESS-a (Evropskoga statističkog sistema) obavezuju se na rad i saradnju u skladu s načelima utvrđenima u Deklaraciji o kvaliteti evropskoga statističkog sistema.

Indikatori:

- Redovito se vrši nadzor kvalitete proizvoda kako bi bio u skladu sa sastavnim dijelovima ESS
- Provode su postupci kojima se vrši nadzor procesa prikupljanja, obrade i diseminacije statističkih podataka.
- Provode se postupci koji se bave pitanjem kvalitete, uključujući kompromise vezane za kvalitetu, i koji upravljaju procesom planiranja za postojeća i predstojeća istraživanja.
- Kvalitativne smjernice zabilježene su, a osoblje kvalificirano. Te smjernice su određene u pisanim oblicima i objavljeni.
- Učestalo se vrši iscrpan pregled temeljne statističke produkcije uz pomoć vanjskih stručnjaka ukoliko je potrebno.

Princip 5: Statistička povjerljivost – Tajnost davatelja podataka (domaćinstava, poduzeća, upravnih jedinica te drugih izvještajnih jedinica), povjerljivost informacija, te upotreba istih isključivo u statističke svrhe moraju biti u potpunosti zajamčene.

Indikatori:

- *Statistička povjerljivost zajamčena je zakonom.*
- *Statistički rukovoditeljski kadar potpisuje pri imenovanju pravne dokumente obaveze osiguranja povjerljivosti i tajnosti.*
- *Propisane su kazne za svaku svjesnu povredu statističke povjerljivosti.*
- *Propisane su upute i smjernice uz pomoć kojih će se provoditi zaštita statističke povjerljivosti pri procesima produkcije i diseminacije. Spomenute smjernice određene su u pisanim oblicima i objavljene.*
- *Provedene su fizičke i tehnološke odredbe za zaštitu sigurnosti i integritet statističkih baza podataka.*
- *Na vanjske korisnike koji imaju pristup statističkim mikropodacima u istraživačke svrhe primjenjuju se striktni protokoli.*

Princip 6: Neutralnost i objektivnost – Statistička tijela moraju proizvoditi i diseminirati evropsku statistiku poštujući znanstvenu nezavisnost, na objektivan, profesionalan i transparentan način, tako da se sa svim korisnicima postupa nepristrano.

Indikatori:

- *Statistike se sastavljaju na objektivnoj osnovi temeljenoj na statističkim pitanjima.*
- *Izbor izvora i statističkih postupaka određen je uzimajući u obzir statistička pitanja.*
- *Greške u objavljenoj statistici ispravljaju se i objavljaju u najkraćem mogućem roku.*
- *Podaci o metodama i postupcima koje koriste statistička tijela dostupni su javnosti.*
- *Termini i učestalost statističkih saopštenja unaprijed se obznanjuju.*
- *Svi korisnici istovremeno dobivaju uvid u statistička saopštenja, a svaki slučaj ranijeg uvida u podatke od strane vanjskoga korisnika rijedak je, kontroliran i objavljen. U slučaju prijevremenog davanja informacija, preuranjena saopštenja koriguju se s ciljem osiguranja neutralnosti.*
- *Statistička saopštenja i izvještaji sa konferencija za štampu objektivni su i nepristrani.*

Statistički procesi

Procesi statističkih tijela pri organizovanju, sakupljanju, procesiranju i diseminaciji moraju u potpunosti slijediti evropske i ostale internacionalne standarde, odrednice i dobru praksu. Ugled temeljen na dobrom upravljanju i efikasnosti povećava statističku vjerodostojnjost. Relevantni faktori su: dobra metodologija, odgovarajući statistički postupci, umjerena opterećenost davatelja podataka i ekonomičnost.

**Princip 7: Dobra metodologija – Dobra metodologija mora podupirati kvalitetu statistike.
Za to su nužni odgovarajući alati, postupci i stručna znanja**

Indikatori:

- Cjelokupan metodološki okvir statističkog tijela slijedi evropske i ostale internacionalne standarde, odrednice i dobru praksu.
- Koriste se postupci za osiguravanje dosljedne primjene standardnih pojmova, definicija i klasifikacija unutar statističkog tijela.
- Poslovni registar i okvir za demografska istraživanja redovno se ocjenjuju i po potrebi prilagođavaju u svrhu postizanja visoke razine kvalitete.
- Postignut je visoki stepen usklađenosti državne klasifikacije i sistema sektorizacije s odgovarajućim evropskim sistemima.
- Zapošljava se kadar s diplomom iz odgovarajućih akademskih disciplina.
- Zaposlenici pohađaju relevantne međunarodne seminare i druže se s kolegama statističarima, kako bi učili od najboljih i unaprijedili vlastito stručno znanje.
- U svrhu poboljšanja metodologije organizuje se, kada je moguće, saradnja sa naučnom zajednicom, vanjskim pregledima ocjenjuje se kvaliteta i učinkovitost primijenjenih metoda te promiče upotreba boljih alata.

Princip 8: Odgovarajući statistički postupci – Odgovarajući statistički postupci, provedeni od prikupljanja podataka do validacije podataka, moraju poduprijeti statistiku kvalitete.

Indikatori:

- Kada se evropska statistika temelji na administrativnim podacima, definicije i pojmovi korišteni u administrativne svrhe moraju biti slični onima potrebnima za statističke svrhe.
- U slučaju statističkih istraživanja, upitnici se sistemski testiraju prije prikupljanja podataka.
- Namjera istraživanja, izbor uzorka i težina uzorka dobro su utemeljeni, te se po potrebi i redovno preispituju, revidiraju ili ažuriraju.
- Revizije se vrše u skladu sa standardnim, dobro utemeljenim i transparentnim postupcima.

Princip 9: Umjereno opterećivanje davatelja podataka – Zahtjevi pri izvještavanju trebaju biti proporcionalni potrebama korisnika podataka, te ne smiju bit pretjerani za davatelje podataka. Statističko tijelo prati izvještajnu obavezu i postavlja ciljeve za smanjivanje te opterećenosti u dogledno vrijeme.

Indikatori:

- *Obim i složenost zahtjeva evropske statistike određeni su tako da se osigura ono što je nužno potrebno.*
- *Izvještajna obaveza ravnomjerno je i široko raspoređena među stanovništvom koje je podvrgnuto istraživanju uz pomoć metode uzorka.*
- *Informacije koje se traže od poslovnih subjekata prikupljaju se, koliko god je to moguće, iz njihovih poslovnih knjiga, pa se u tim slučajevima informacije šalju elektronskim putem.*
- *Ukoliko točne pojedinosti trenutno nisu dostupne, uzimaju se najtačnije procjene i približne vrijednosti.*
- *Kada je moguće, koriste se administrativni izvori da bi se izbjegli višebrojni zahtjevi za posredovanjem informacija.*
- *Da bi se izbjeglo ponavljanje anketa **uvriježilo** se dijeljenje podataka među statističkim tijelima.*

Princip 10: Ekonomičnost – Sredstvima se mora učinkovito raspolagati.

Indikatori:

- *Unutrašnjim i nezavisnim vanjskim mjerama nadzire se način na koji statistički organ upravlja sredstvima.*
- *Rutinski administrativni postupci (prikupljanje podataka, kodiranje, validacija) u najvećoj su mjeri automatizovani.*
- *Za prikupljanje, procesiranje i diseminiranje podataka optimiziran je produktivan potencijal informacijske i komunikacijske tehnologije.*
- *Uložen je trud da se unaprijedi statistički potencijal administrativnih evidencija i izbjegnu skupa istraživanja.*

Statistička produkcija

Raspoloživi statistički podaci moraju zadovoljavati potrebe korisnika. Statistika zadovoljava evropske standarde kvalitete i služi potrebama evropskih institucija, vlada, istraživačkih institucija, poduzeća i šire javnosti. Bitna su pitanja u kojoj su mjeri statistički podaci primjenjivi, tačni, pouzdani, pravovremeni, uskladjeni, usporedivi s regijama i državama te lako dostupni korisnicima.

Princip 11: Relevantnost – evropska statistika mora zadovoljiti potrebe korisnika.

Indikatori:

- Koriste se postupci kojima se dobivaju povratne informacije od korisnika, prati relevantnost i upotrebljivost postojeće statistike pri zadovoljavanju potreba korisnika, te najavljuju nove potrebe i prioriteti.
- Zadovoljene su prioritetne potrebe i iskazuju se u programu rada.
- Periodično se provode ankete o zadovoljstvu korisnika.

Princip 12: Točnost i pouzdanost – Evropska statistika mora točno i pouzdano odražavati stvarnost.

Indikatori:

- Izvorni podaci, posredovani rezultati i statistička produkcija ocjenjuju se i potvrđuju.
- Greške pri uzorkovanju i sve druge greške mjere se i sistemski dokumentuju u skladu s komponentama kvalitete ESS-a.
- Studije i analize provode se rutinski i internou upotrebljavaju za informisanje o statističkim procesima.

Princip 13: Pravodobnost i tačnost – Evropska statistika mora se pravodobno i tačno diseminirati.

Indikatori:

- Pravodobnost zadovoljava najviše evropske i internacionalne standarde za diseminaciju.
- Utvrđeno je standardno vrijeme za objavu evropske statistike.
- Periodičnost evropske statistike poštuje potrebe korisnika kad god je to moguće.
- Svako odstupanje od rasporeda vremena objavljivanja unaprijed se objavljuje, objašnjava, te se određuje novi datum objavljivanja.
- Privremeni rezultati prihvatljive ukupne kvalitete diseminiraju se po potrebi.

Princip 14: Usklađenost i usporedivost – Evropska statistika mora biti usklađena iznutra, vremenski usklađena i usporediva među regijama i državama; srodnii podaci iz različitih izvora moraju se moći kombinovati i zajedno upotrebljavati.

Indikatori :

- Statistika je iznutra usklađena i dosljedna (npr. promatraljući aritmetičke i računovodstvene istovjetnosti).

- *Statistika je usklađena ili uskladiva u prihvatljivome vremenskom razdoblju.*
- *Statistika se prikuplja na osnovi skupnih standarda koji se odnose na obim, definicije, cjeline i klasifikacije u različitim istraživanjima i izvorima.*
- *Podaci iz različitih istraživanja i izvora uspoređuju se i usklađuju.*
- *Međudržavna usporedivost podataka postiže se kroz periodičnu izmjenu podataka unutar Evropskoga statističkog sistema i ostale statističke sisteme; metodološke studije provode se u uskoj saradnji država članica i Eurostata.*

Princip 15: Dostupnost i jasnoća - Evropska statistika mora biti predstavljena na jasan i razumljiv način, diseminirana na prikladan i primjerен način, dostupna i raspoloživa na nepristranoj osnovi zajedno s metapodacima i smjernicama.

Indikatori :

- *Statistika je predstavljena u obliku koji omogućava ispravno tumačenje i značajne usporedbe.*
- *Za diseminacijske usluge koriste se moderne informacijsko-komunikacijske tehnologije i, kad je to potrebno, objavljivanje u tradicionalnome tiskanom obliku.*
- *Kada je to moguće, osiguravaju se analize po narudžbi i objavljuju se.*
- *Pristup mikropodacima dopušta se u istraživačke svrhe i uređuje se strogim protokolima.*
- *Metapodaci se dokumentiraju u skladu sa standardiziranim sistemima metapodataka.*
- *Korisnici se obavještavaju o metodologiji statističkih procesa i kvaliteti statističke produkcije s obzirom na mjerila kvalitete ESS-a.*

Osnovni kriteriji koje je potrebno ispunjavati za status ovlaštenog proizvođača statistike na nivou BiH i entiteta

- 1. Institucija mora diseminirati statističke podatke koji imaju značaj za javnost.**
Podaci u interesu javnosti, su reprezentativni rezultati i potrebni stalno ili za neki duži period, a ne samo jednokratno.
- 2. Institucija mora dodijeliti zadatke koji se odnose na oficijelnu statistiku određenoj (posebnoj) organizacionoj jedinici** (službi ili odjeljenju »statistika», koja je vidljiva na organizacionoj šemi odgovarajuće institucije)
- 3. Takva organizaciona jedinica ne smije da obavlja administrativne poslove ili poslove supervizije**
Poslovi koji su u suprotnosti s oficijelnom statistikom ne mogu se dodjeljivati istoj (statističkoj) jedinici ako se odnose na osobe ili poduzeća. Analize i prognoze su poslovi kompatibilni s poslovima oficijelne statistike, ali nisu dio oficijelne statistike.
- 4. Osnovni principi zvanične statistike moraju se primijeniti u ovim organizacionim jedinicama.**
- 5. Transparentnost**
Statistički proizvođači moraju biti potpuno transparentni za sve korisnike u pogledu svojih metoda (metapodaci dostupni javnosti)